

SØVAERN'S

Orientering

Nr. 4 · december 2000

Nyt fra redaktøren

Havet omkring Danmark, vort moderlige hav har altid været der - siden de danskes øer og halvøer dukkede op af vandet og frem under isen. Så længe har der næsten også været brug for behjertede og hårføre mænd (- og naturligvis også ditto kvinder) til at sørge for sikker transport og god opførsel på havet. God opførsel, især i relation til de der boede ved vore egne kyster. Senere er det for os aktuelle havområde udvidet betragteligt. Altså har der været brug for søværn lige så længe - og det vil der blive ved med at være. Det kan godt være at behovet skifter på nogle områder, men havet selv skifter ikke meget, bortset fra at der måske bliver mere af det og at det danner stedse højere bølger i takt med den globale forværring af vejret.

Det ved vi og det ved I, men ved flertallet af befolkningen og politikerne det også?

Flere gange i historiens løb har det skortet så meget på denne viden, at det er gået rigtigt galt for nationen. Derfor må vi nu, stående på bunden af en bølgedal, tage historien til hjælp - ikke af nostalgiske årsager, men for at lære af den og udbrede den.

Der er uendelige kilder at øse af - blandt andet dette blad, som nu qua sin, i det danske forsvar unikke udformning, i over 27 år har gjort sit til at afspejle den virkelighed, der opleves ude i den spidse ende af Flåden og dens støttefunktioner på land. Både den barske virkelighed og den behagelige del af tilværelsen. Og så den del, der handler om at holde vort individuelle beredskab - vor personlige kampform og helbred - oppe på et acceptabelt niveau.

I dette nummer finder man derfor en antydning af overvægt lagt på den fysiske uddannelse og træning. Der foregår heldigvis meget på den front - lige fra små daglige forsyninger med friske æbler under "Sund Stab initiativer" til deltagelse i ben-afkortende marcher i marsken og halsbrækkende skiløb i den værst tænkelige kulde. Vi har også lidt om frømand og slædefolk til at krydre julelæsningen med.

Går vi tilbage i historien, finder vi mange eksempler på, at slag kan tabes, hvis "dagsformen" ikke er optimal - eller træningen for ringe, rutinepræget og rudimentær. Den tale, der blev holdt ved 4. Eskadres sidste parade før sammensmeltningen med 2. Eskadre viser, at der her er tale om en stærk tradition, der har overlevet fra kanonbådenes dage. Målrettet træning, udvælgelse og gennemtænkt taktik - og øvelse efter øvelse i det værst mulige vejr, giver sammenhold og resultater, der har givet genlyd langt ud over vore grænser. Talen skal ses som en overlevering til de, der nu skal bære udviklingens og årvågenhedens intense flamme - og dem er der heldigvis mange af - i nye, velkonstruerede skibe, der bygges til de ændrede behov havene nu præsenterer os for. God jul og gode forsætter!

Sven Voxtorp
Redaktør

Indholdsfortegnelse

Den sidste parade	3
Korvetten NIELS JUEL i Randers	5
Slædepatruljen SIRIUS 50 års jubilæum	7
Horisontale karriereforløb	8
Nijmegenmarchen år 2000	10
Torpedomissilbåden SEHESTED's sidste besøg i Horsens	13
Arctic Circle Race 2000	15
Velfærds- og idrætsdag ved Søværnets Teknikskole	18
Historien genset	18
Mesterskaber i Cross County	20
Holmens Mil Løb 2000	23
Kastelløb 2000	25
Sikker sex i forsvaret	26
Danmarks Flåde sænket 29. august 1943 ...	27
Boganmeldelse: »Frømandskorpset«	28
Kattegats Marinedistrikt	29

SØVÆRNSORIENTERING

Udgiver: Søværnets Operative Kommando

Adresse: Søværnets Operative Kommando

Att. SVN ORT

Postboks 483

8100 Århus C

Redaktion:

Ansvarshavende overfor medieansvarsloven:

Orlogskaptajn Alex Jensen

Søværnets Operative Kommando

Redaktør: Sven Voxtorp,

Telefon: 89 43 30 99 (omstilling). Mobil: 23 71 35 72

Telefax: 89 43 31 41, E-mail: <leseks@sok.dk>

Kontaktmand for Søværnets Materielkommandos

område: Kommandørkaptajn E. Månsson.

Telefon 32 66 32 66 (omstilling) 32 66 30 50 (direkte)

Distribution: Kontorfuldmægtig Brit Kristjansson.

Telefon: 89 43 30 99 (omstilling) 89 43 30 17 (direkte)

Forsidebillede: Søværnet stillede æresvagt ved kisten, da Dr. Ingrid lå Castrum Doloris i Christiansborg Slotskirke. Foto: Jørgen Kølle.

Bagsidebillede: Salutafgivelse fra Batteriet SIXTUS HOLMEN. Foto: SUN SVN

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere det indsendte materiale.

Indholdet i bladet kan frit citeres med angivelse af kilde. Billedmateriale dog kun efter aftale med red.

Tryk & layout: Kannike Tryk A/S, Århus

ISSN 0907-5038, oplag: 8.500 eksemplarer

SVNORT kan også ses på: www.sok.dk

Den sidste parade

Kommandør N. Borck, Chef 4. Eskadre holdt følgende tale i anled- ning af en skelsættende begivenhed på Flåde- station Korsør den 28. september 2000

123 års historie for det danske torpedobådsvåben er ved at være en saga blot. En vigtig æra i Flådens lange historie er ved at være slut og vi er med til at skrive historien. Samtidig er tiden inde til at jeg skal afgå som Chef 4. Eskadre. Derfor er vi samlet her i dag.

Vi er de sidste sande torpedobådsfolk. I løbet af året har vi måtte tage afsked med vore WILLESMOES både, og med dem de trofaste tankskibe. Jeg er stolt over den måde det er sket på. I har holdt fanen højt, I har holdt skibene sejlkære til det sidste, og der er grund til stor glæde og stolthed i den anledning - midt i vemedet ved at sige farvel.

I 1878 købte Danmark den første torpedobåd hos de engelske firmaer Yarrow og Thornycroft. Siden har denne skibstype været en vigtig del af den danske flådes samlede kapacitet. Det stod fra starten klart, at de hurtige, små fartøjer ville være velegnede for såvel den danske strategi som økonomi. Gennem tiden udvikledes det danske torpedobådsvåben til en velsmurt, effektiv og meget slagkraftig del af Flåden. Bådene blev større og med WILLESMOES-klassen har vi set det indtil videre sidste skud på stammen af dansk byggede torpedobåde, der siden 1978 også var udstyret med langtrækkende Harpoon missiler.

Som følge af det senest indgåede forlig om forsvaret blev det bestemt, at de 10 enheder af WILLESMOES klassen skulle udfases i løbet af år

2000, og sammen med dem også de 2 tankskibe, RIMFAXE og SKINFAXE. 16. september tog vi her på Flådestation Korsør en symbolsk afsked med SEHESTED, og vi var mange, der synes det var et bevægende øjeblik da SEHESTED lagde fra Kaj.

Om et øjeblik vil den sidste "ægte" torpedobåd, "SEHESTED" og tankskibet SKINFAXE stryge kommando, og fra det tidspunkt råder søværnet ikke længere over hverken torpedobåde eller tankskibe.

Dette har eskadren markeret på forskellig vis, og paraden i dag er sidste markering - så er det slut. Vi siger definitivt farvel til torpedobådsvåbnet, som har været i Flådens tjeneste i 123 år. Vi havde naturligvis håbet på at kunne fejre 125 års jubilæet, men det lader sig altså ikke gøre. Heldigvis bevares SEHESTED som museumsbåd på Marinemuseet i Aalborg, og det er godt.

Den 16. september holdt jeg en tale om aftenen i det store telt i forbindelse med åbent hus arrangementet her på flådestationen. Jeg sagde, at det at sige farvel til WILLESMOES-klassen og de to tankskibe er som at sige farvel til gode, gamle og trofaste venner. For os, der har sejlet med skibene, er det særligt vemodigt, og der er mange som mener at de nok kunne have holdt lidt endnu. På den anden side skal Flådens fremtid sikres, og udfasningen af de 12 skibe er en del af en større sammenhæng, og planlægningen af nye store skibe er nu i fuld gang. Vi må nu se fremad, men uden at glemme det vi har lært i torpedobådene gennem mange år.

Danmark er en maritim nation og den danske flåde har gennem århundreder løst opgaver i hjemlige og fjernere egne af verden, og de historiske perspektiver har stor betydning for at vi kan forstå nutiden og planlægge for fremtiden.

WILLESMOES klassens besætninger har i mere end 25 år løst de mangfol-

dige opgaver, som er blevet pålagt, og de var med til at vinde Den Kolde Krig. Alle, der har sejlet med disse fine skibe, vil for altid huske fornemmelsen af fart og overlegen kraft - måske lige undtaget en havnemavnøvre på dieselmotorer i stærk vind. Den umiskendelige fornemmelse af fart og dynamik har uvilkårligt præget alle, der sejlede med bådene, ikke bare når tjenesten ombord kaldte, men også under landlov og frihed. Vi har været noget særligt i torpedobådseskadren - og senere i 4. Eskadre, og det gælder nu om at videreføre de holdninger og principper, vi har hævdet gennem mere end 100 år. Det bliver svært, men jeg tror på, at vores gener er stærke og at de vil overleve og videreudvikles til gavn for den nye flåde og forsvaret. Der er nemlig brug for dem.

Personellet i 4. Eskadre har et kammeratskab, som stammer fra fælles oplevelser og fælles holdninger. "Vi er ikke som de andre, vi er noget for os selv" er omkvædet på en af de mange sange, der gennem årene har lydt til festligt samvær ombord i torpedobådene.

Skibet er vort hjem, vi lever ombord. Vi kæmper sammen mod havet - og i givet fald også mod fjenden. Går skibet ned, går vi med - og følelsen af en til kærlighed grænsende tilknytning mellem skib og mandskab er velkendt for alle torpedobådssejlere.

Vi har puslet og plejet om skibene som kære slægtninge. Vi er stolte over "selve enheden" når den fremstår flot, topgejlet og nymalet. Vi er først tilfredse, når teknikken fungerer og alle systemer reagerer som de skal. Hvem vil ikke gerne sejle på den hurtigste enhed og med den chef, der laver de flotteste havnemavnøvrer og rammer plet med både kanon og torpedo?

Et pletsrud med en torpedo eller et vellykket kanonengagement hæver humøret adskillige grader. Og den

stille glæde over at have reddet menneskeliv, når søulykken slog til – den kan aldrig glemmes.

I tidens løb har de, som har viet deres liv til søen, betragtet deres fartøjer som levende væsener og orlogsfartøjer er bestemt ingen undtagelse. Flådens skibe har med deres bistre udseende og farlige opgaver, alle dage fostret interesse og opmærksomhed, og WILLEMOES-klassen har til stadighed vakt opmærksomhed, hvor de end kom frem. Det gælder også de nye kampenheder med deres unikke koncept og overvældende ildkraft.

Vi ved nu, efter ophøret af Den Kolde Krig, at WILLESMOES-klassen var anset fra modstanderens side som meget effektive, og man frygtede dem, i fald det skulle komme til kamp. Bygget af danske hænder til forsvar af nationen i samarbejde med allierede flåder, løste disse smukke og hurtige torpedo-missilbåde talrige og vigtige sømilitære opgaver under og efter den kolde krig. Nu skal opgaverne videreføres af Standard Flex enhederne. Heldigvis er der et solidt fundament at bygge på i form af erfaringen fra WILLEMOES bådene. Brug den erfaring og sørg for at videreudvikle taktik og doktriner som vi altid har gjort.

Men uden tankskibene kunne "Willemoserne" ikke sejle langt. Lige så længe jeg kan huske var der altid en SKINFAXE eller en RIMFAXE, som ventede på de forslugne hurtigsejlere. Og det var altid godt at komme langs tankskibet og få fyldt de slukne tanke op. Måske var der tid til en stille, kølig pilsner på chefens lukaf hvis man da ikke var komplet smadret, og hellere ville pudse rygfinnen en kort stund.

Til alle besætninger på tankskibene vil jeg gerne fra alle i kampenhederne sige hjertelig tak og well done. Uden jeres indsats kunne vi ikke have udviklet vores torpedo-missilbådsvåben som sket er. Sammen har vi værnet om Flådens renommé - og jeg ved, at andre mariner med langt større og nyere skibe har spurgt: Hvordan bærer I jer egentlig ad? Tak

for trofast og præcis hjælp. Jeg har personligt altid været imponeret over så flotte de gamle skibe så ud. Og de sidste år og måneder har ingen undtagelse været. Det vidner om meget høj moral og en professionel stolthed, som jeg synes er utroligt positiv og bekræftende at opleve. Selv under løsning af de sidste vemodige sejløpgaver har SKINFAXE's messing skinnet perfekt og dørken været blank - og olien leveret til tiden. Det er ved at være slut med 4. Eskadre. Sammenlægningen sker inden længe – og hvad er der så tilbage af den gamle eskadre.

Først og fremmest er der en viden om, hvordan tingene skal gøres. En tro på, at professionel holdning og ihærdig indsats fører frem til de ønskede resultater. Og den holdning skal I tage med i den nye eskadre. Hold fast i de gode værdier, som vi sammen har udviklet, og forsøg at præge udviklingen i den retning, vi mener er rigtig i loyalitet overfor helheden.

Nuvel. "Kampflexerne" er ikke torpedobåde vil nogen sige. Det er rigtigt, men de fleste principper fra de gamle både er også meget anvendelige i de nye skibe med masser af godt udstyr.

Derfor siger jeg: Husk nu hvad I har lært i WILLESMOES bådene og bring det med i de nye skibe, præg omgivelserne med jeres holdninger, søværnet har brug for jeres viden og professionalisme.

Hold sammen i den nye eskadre, men lad være med at isolere jer. I kan noget de andre har brug for – omvendt kan I også lære noget af de nye kammerater i den fælles nye eskadre.

Sammen kan I skabe en ny og stærk identitet her i Korsør til glæde for vores gamle Flåde og dansk forsvar. Grib chancen og gå til opgaven med det velkendte gå på mod og nyd glæden og stoltheden over at gøre tingene bedst muligt.

Og der er andet, der består. MOBA vil fortsat støtte enhederne på havet, MISBAT vil rulle af sted og forhåbentligt ser vi nye opgaver og navn-

lig nyt materiel tilgå inden længe. De gamle radarvogne kan snart ikke mere.

Og MLOG vil vedblivende assistere enhederne og udgøre en uvurderlig professionel kapacitet. Også MOBA og MLOG skal holde ved de gode gamle principper, og sammen med besætningerne i kampflexerne påvirke fremtiden i den retning, vi som 4. Eskadre gaster finder bedst.

Blandt de mange initiativer vi sammen har sat på skaft, vil jeg nævne blinksignalering. Vi har målrettet arbejdet på at forbedre standarden - og det er en glæde at kunne overrække 4. Eskadres vandrepræmie ved denne lejlighed.

Det har været et stort privilegium at være den sidste fuldtids eskadrechef i rækken af de mange, fremragende ældre kolleger. Som ung torpedo-bådsofficer var det et næsten uopnåeligt ønske, men det lykkedes. At det så faldt i mit lod at skulle udfase de skibe, jeg selv havde været med til at hente på værftet i Frederikshavn, er et puds skæbnen har spillet mig. Og jeg havde gerne været denne opgave foruden. Men, når det skal være, så er det godt, at vi kan gøre det effektivt og med vort kendte, gode humør. Til dem der sejlede WILLESMOES- og FAXE-klassen: Tak fordi I holdt ud, tak fordi I bevarede skibene i tip top stand til sidste sekund, tak fordi I pudsede messingen og stod vagt om eskadrens traditioner og løste pålagte opgaver til sidste øjeblik. En særlig tak til de MP'ere, som har passet på mig når vi har været ude at køre med MOBA eller MLOG.

Jeg er stolt over at have været jeres chef. Tak for god og venlig modtagelse, når jeg kom rundt i enhederne og spækkede kaffe og cigarer. Jeg vil aldrig glemme det gode sammenhold, vi har haft i 4. Eskadre. Jeg ønsker jer og jeres familier alt det bedste og jeg ønsker alt godt for Jer i fremtiden - i den nye eskadre.

Korvetten NIELS JUEL i Randers

I weekenden 5.-8. maj 2000 besøgte NIELS JUEL sin adoptions by, Randers

I høj sol

I høj sol, tidligt fredag morgen, sejlede NIELS JUEL gennem forårslandskabet mod Randers. Weekendens mission: At vedligeholde og udbygge de i forvejen gode relationer til byen og dens borgere samt, ikke mindst, at give alle interesserede et indblik i søværnets virke og kapacitet.

Hollandsk kanalsejlad

Første punkt på dagsordenen var ombordtagningen af ca. 40 elever og lærere fra Oustmølle Skolen. Dette foregik ved hjælp af gummibåd ved udmundingen af Randers Fjord - under stor jubel og skrigen fra eleverne. Oustmølle Skolen tager sig af børn mellem 10 og 13 år, som kører "for fuld damp". Efter ombordtagningen gik turen ind gennem fjorden, hvilket var en oplevelse, der geografisk set næsten kunne sammenlignes med "hollandsk kanalsejlad". Det var dog hverken naturen eller det smukke vejr, der begejstrede skoleeleverne, men derimod alle de fascinerende knapper og dingener, der i elevernes øjne syntes at morse "pil ved mig". Heller ikke jakkeknapperne på uniformerne undgik elevernes små og ivrige fingre. Inden ankomst blev der serveret røde pølser og kakao på agterdækket. Det var

noget, man på lydniveauet kunne fornemme, var tiltrængt. Den traditionelle sejlad med Oustmølle Skolens elever er en stor oplevelse for såvel eleverne som besætningen. NIELS JUELS besætning er glad for at kunne medvirke hertil.

Tid til kulturelle oplevelser i byen

Efter 2½ times fjordsejlad ankom NIELS JUEL, under afgivelse af salut, til Randers havn. Her blev skibet modtaget af Marinehjemmeværnet, repræsentanter fra kommunen, havnen, samt forældrene til de medsejlende elever, der efter den gode oplevelse, glade gik fra borde.

Så stod den på klargøring til at gennemføre det tæt pakkede program. Flag over toppene, samt overdækning til agterdækket blev rigget til på rekordtid.

Kl. 1530 blev 28 besætningsmedlemmer modtaget på byens rådhus af borgmesteren. Senere på eftermiddagen nedlagde chefen, ved en officiel ceremoni, en krans ved mindestenen for søhelten Niels Juel. Samtidigt og i dagens anledning, 5. maj, blev de, der havde givet livet for Danmark under II Verdenskrig også mindet.

Om aftenen afholdtes cocktail party

ombord på NIELS JUEL med mange inviterede gæster fra byen samt repræsentanter fra forskellige foreninger og klubber. Dette blev flot indledt med musik fra Randers Pige-garde, der havde taget opstilling på kajen foran korvetten. Hermed sluttede dagens officielle program, og der var nu tid til at undersøge, hvilke kulturelle oplevelser byen ellers kunne byde på.

I østen stiger solen op

Lørdagen startede tidligt for officererne og sergenterne, da de havde inviteret Marineforeningen, Randers Skipperlaug og havnen til "morgensang" i officersmessen. Der blev traditionen tro, lagt stille ud med "I østen stiger solen op". Efter morgensangen samledes hele besætningen samt de ombordværende gæster på agterdækket, hvor chefen stolt kunne udråbe skibets næstkommanderende til årets besætningsmedlem. Under store klapsalver overrakte Skipperlauget og Marineforeningen, som traditionen byder, det en flot anerkendelse.

Herefter stod Marineforeningen for opvarmning inden besætningen kastede sig i lag med de mere sportsligt betonedede aktiviteter. Det er der nemlig også tradition for: Fodboldkamp

mod Thor Bryggerierne, firkamp mod Marinehjemmeværnet og travaljeroning mod Roklubben. Det skal i denne sammenhæng understreges, at det ikke specielt gælder om at vinde, men om at være godt med. Under afviklingen af disse aktiviteter blev der afholdt åbent skib for alle interesserede fra by og omegn. Og der var atter endog særdeles mange, der benyttede sig af det gode vejr til at komme ombord på NIELS JUEL.

Udover de sportslige aktiviteter, blev gæsterne underholdt med musik spillet smukt af Randers Pigegarde. Dertil opvisning af en af søværnets LYNX-helikoptere.

Om aftenen var en del af besætningen inviteret til byens middag og den resterende del af besætningen kunne endnu en gang fordybe sig i udforskningen af Randers by m.v.

Restitution

Restitutionen efter lørdagens strabadser, blev søndag morgen taklet på forskellig vis. En stor del af besætningen tog på virksomhedsbesøg på Thor Bryggerierne, imens en langt mindre del, deltog i det årlige Fladbroløb, som er et motionsløb med distancer på 10 og 6 km, hvor korvetten præsterede pæne resultater. Over middag indledte Søværnets Tamburkorps flot endnu et åbent skib arrangement, hvor der var et lige så stort antal besøgende som den foregående dag. Dagen afsluttedes med chefens frokost for borgmeste-

Kransenedlæggelse ved mindestenen for Niels Juel d. 5. maj.

Overdækelse af Marineforeningens og Skipperlaugets gave til årets besætningsmedlemmer

ren og repræsentanter fra byen ombord. Der var enighed om et godt og udbytterigt adoptionsbesøg, hvor

NIELS JUEL havde været repræsenteret i over 20 arrangementer af forskellig art.

NIELS JUEL en forårsdag på »landet«.

En synlig Flåde

Mandag morgen afgik NIELS JUEL fra Randers havn medbringende en stor portion gode minder. Byens borgere fik god mulighed for et indblik i Flådens daglige arbejde; relationer blev skabt og udbygget; og søværnet blev på effektiv vis synliggjort.

NIELS JUEL blev som sædvanligt gæstfrit modtaget, og gode oplevelser og indtryk står tilbage i erindringen fra et perfekt adoptionsbesøg. NIELS JUEL takker Randers for gæstfriheden og glæder sig allerede til besøg igen forhåbentligt i det nye år.

NIELS JUEL

Slædepatruljen SIRIUS 50 års jubilæum

18. august 1950 mødtes fem unge officerer og befalingsmænd på Ella Ø i Kong Oscars Fjord. Mødestedet var "multi-videnskabsmanden" Lauge Kochs videnskabelige station på nordsiden af øen. Det blev starten på Slædepatruljen SIRIUS. Året efter flyttede personalet til Daneborg, hvor patruljen siden har haft sit hovedkvarter.

Daneborg har i år været rammen om SIRIUS' 50 års fødselsdag/jubilæum gennem det meste af august. Med stor velvilje og støtte fra flyvevåbnet blev Søværnets Operative Kommandos program afviklet med besøg af 70 gæster. Forsvarschefen, Chefen for Søværnets Operative Komman-

De særligt vigtige personer ved flyet.

do, Chefen for Søværnets Materielkommando og Chefen for Grønlands Kommando var blandt de besøgende. Man så også en enkelt veteran fra 2. Verdenskrigs Nordøstgrønlandske Slædepatrulje, samt en del gamle SIRIUS folk - heraf fire af de fem oprindelige "stiftere". Der var naboer og venner af patruljen, som gerne havde set endnu flere.

Daneborg er rammen om 12 SIRIUS-folks hverdag og det sikre udgangspunkt for slæderejserne, så det er begrænset, hvor mange liggende gæster, der kan være på en gang - men

CH50K ved receptionen.

velvilje, interesse og god ånd har fået alle til at acceptere de små kår.

Ca. 10 - 12 besøgende har der så været plads til ad gangen - og alle har de under deres 4-5 dages ophold fået den VIP-behandling, de hver for sig har tilkommet. 20. august tog Forsvarschefen og søværnets øverste chefer, sammen med de fire af årgang 50, hjemover fra Grønland som de sidste gæster. Udover at fejre fødselsdagen havde de også studeret hvalrosser, sejlet fjorden tynd og spadseret rigtigt meget i Daneborgs skønne omegn.

Efter en værdig og passende markering af en af verdens ældste specialenheder og absolut den eneste permanent slædebårne, dens jubilæum og 50 års fødselsdag, kan personalet med fortrøstning melde klar til de næste 50 år på meder.

Alle foran »Sirihus«.

PNG

Horisontale karriereforløb for søværnets officerer – baggrund og status

Et horisontalt karriereforløb defineres som et tjeneste- og uddannelsesforløb, der sigter mod faglig udvikling på et uændret funktionsniveau. En horisontal karriere gennemføres alene gennem efteruddannelse og opnåelse af erfaring.

Et vertikalt karriereforløb defineres derimod som et tjeneste- og uddannelsesforløb, der sigter mod oprykning til højere militære grader. En vertikal karriere gennemføres normalt via VUT I og VUT II. Et vertikalt karriereforløb alene gennem efteruddannelse og erfaring vil i ganske enkelte tilfælde kunne komme på tale.

Søværnets forvaltnings- og uddannelsesstruktur har - efter de seneste års justeringer inden for rammerne af P83 (Personelloven af 1983) - ikke på alle områder understøttet de behov for faglig ekspertise inden for specielle områder, som fremdeles består. Et problem, som især i varierende grad gælder alle tre værn.

Ligeledes er det gennem de senere år tydeliggjort, at der er behov for at kunne give den enkelte officer bedre mulighed for faglig fordybelse, og dermed et opgør med den traditionelle opfattelse af mulige karriereforløb.

Som følge heraf har Forsvarskommandoen i samarbejde med de operative kommandoer gennem et par år udviklet konceptet vedrørende "horisontale karriereforløb", i daglig tale benævnt HORIKA. Principperne bag HORIKA søger at give det bedst mulige bud på en koordineret løsning af de konstaterede problemer, idet der ikke skal være tvivl om, at ønsket om at tilgodese Forsvarets behov er det styrende.

Søværnets behov og ønsket om personlig udvikling

Som nævnt indledningsvis opstår der et stedse mere synligt behov for at bibeholde og tilvejebringe den nødvendige faglige ekspertise på lederni-

veau. Nogle vil hævde, at dette kunne forudses for år tilbage, da man med indførelse af P83 afskaffede de hidtidige A- og B-linjer i officer-skorpset.

Dette er imidlertid ikke en helt retfærdig bedømmelse, eftersom man samtidig gennemførte en omfattende konvertering fra leder- til mellemlederniveau inden for en række specialistområder.

Ligeledes konverteres en række militære stillinger til civile på såvel akademisk, faglært og ufaglært niveau. Det ligger dog også i sagens natur, at der over tid opstår strukturelle ændringer, nye behov og justeringer af de enkelte personelstrukturer, som alle har indflydelse på, hvilke krav, der stilles til sammensætning og uddannelse af den til enhver tid rådige personelstyrke. Dette er en problematik, som det forventeligt aldrig lykkes at komme helt til bunds i.

Udviklingen inden for rammerne af P83 har medført, at optagelse på Videreuddannelsesstrin II/Leder (VUT II/L) udgør et kardinalpunkt i langt de fleste officerers karriereforløb. Det er imidlertid en kendsgerning, at ikke alle officerer nødvendigvis egner sig til - eller ønsker at gennemgå - denne videreuddannelse med deraf følgende tjeneste på højeste funktionsniveau (M331). Motivering for at forblive f.eks. på højere funktionsniveau kan bl.a. hænge sammen med den enkeltes ønsker om tjeneste, faglig fordybelse, uddannelse og geografisk stabilitet.

Forsvarets personelpolitik har som et af sine vigtigste elementer udvikling af den samlede personelstyrke. Dette medfører et stort behov for udviklingsmuligheder for de officerer, som af den ene eller anden årsag ikke skal gøre tjeneste på højeste funktionsniveau. Disse udviklingsmuligheder kan søges tilvejebragt bl.a. inden for områderne kompetence, stillingsmæssigt avancement og løn.

SOK personelforvaltning

Som bekendt forvalter Søværnets Operative Kommando (SOK) officerspersonel op til og med uddannede orlogskaptajner (uden VUT II), og det er logisk, at SOK i HORIKASammenhæng således fokuserer på officerer på højere funktionsniveau, dvs. kaptajnløjtnanter (M321) og orlogskaptajner (M322).

Der kan ikke opstilles helt faste grænser for, på hvilket tidspunkt en eventuel horisontal karriere indledes. Det vil dog almindeligvis finde sted nogle år, før man når en levelde, der udelukker optagelse på VUT II, hvilket almindeligvis er i 40-45 års alderen. Dette skyldes bl.a. ønsket om at skabe balance mellem på den ene side hensynet til søværnets behov for at kunne drage fordel af akkumuleret erfaring og tildelt efteruddannelse, og på den anden side ønsket om at lade muligheden for optagelse på VUT II/L stå åben længst muligt.

De forhold, der her er gjort rede for, kan godt forlede læseren til at tro at HORIKA er noget nyt. Dette er imidlertid ikke helt tilfældet. Forvaltningen kan give eksempler på konkret gennemførte karriereforløb, som i det store og hele lever op til intentionerne bag HORIKA, uden at bære denne betegnelse. Man kan betragte HORIKA-principperne som en styrkelse og synliggørelse af tiltag og mekanismer, som forvaltningen i nogen grad hele tiden har haft mulighed for at betjene sig af.

Hvordan udmønter SOK personelforvaltning så HORIKA?

Med baggrund i FKO rapport har SOK opstillet et antal tjenesteområder: Teknik, Våben, Taktik og Generelt (og/eller værnsmæssigt). Disse tjenesteområder underinddeles i et antal fagområder som vist i omstændede oversigt:

At en stilling inden for et givet fagområde kan besættes af en officer i

TJENESTEOMRÅDE	FAGOMRÅDE
Generelt (og/eller værnssfælles)	Ledelse og uddannelse (og pædagogik) Personelforvaltning Materielforvaltning Økonomiforvaltning Etablissemmentsforvaltning Informatik Miljøledelse Idræt Bilinspektion Presse- og Informationstjeneste CIMIC Sikkerhedstjeneste Ressourcestyring (bl.a. logistik)
Teknik	Fremdrivning (dieselmotorer / turbiner / el-motorer / "stirlingmotorer" Hjælpemaskineri (hydraulik / pneumatik / generatorer) Kontrolanlæg (SCSS, ATL, m.v.) Havaritjeneste (ABC, D, SA)
Våben	Våbensystemer Sensorsystemer Minør / dykker
Taktik	Navigation / hydrografi Kommunikation Søkrigslære/-førelse ("warfares" som AAW, ASUW m.v.)

et horisontalt karriereforløb udelukker ikke, at stillingen kan besættes af en person, der er i et vertikalt karriereforløb. At en stilling er velegnet i HORIKA sammenhæng betyder til gengæld, at der er mulighed for kompetenceudvikling for den person der bestrider stillingen, og at kompetencen vil blive tildelt inden for det anførte fagområde. På grund af den efteruddannelse, som må forventes meddelt en person i HORIKA, vil det som oftest ikke være muligt at skifte mellem tjenesteområder, men derimod kan det under visse omstændigheder være muligt skifte fra eet fagområde til et andet tilgrænsende, eksempelvis fra Teknik/Fremdrivning til Teknik/Hjælpemaskineri. Ovenstående oversigt danner grundlag for forvaltningens overblik over de muligheder, der er for at anvende den rigtige officer i den rigtige stilling, og dermed tillige for at optimere efteruddannelsen af den pågældende. I den forbindelse skal nævnes, at der ikke med indførelse af HORIKA-principperne samtidig til-

deles ekstra ressourcer til efteruddannelse. Det vil derfor være nødvendigt at målrette en del af de allerede tildelte ressourcer mod egnede efteruddannelser.

Området er naturligvis under stadig udvikling, hvilket betyder, at den viste oversigt vil blive justeret henad vejen i takt med de konkrete behov for faglig ekspertise, der opstår. Med det nuværende udgangspunkt vil SOK officersudstikkere gøre hvad de kan for at gennemføre HORIKA principperne, hvilket nødvendigvis sker i forbindelse med den generelle kontakt mellem forvaltning og den enkelte officer, heunder ikke mindst synliggjort i de personplaner, der udsendes. Det er dog klart, at SOK forvaltning ikke fra den ene dag til den anden kan opstille en hel vifte af tilbud om horisontale karriereforløb.

HORIKA og PERSYS

Det er på sin plads her at beskrive relationerne til DeMap/DeMars inden for personelområdet, i daglig tale kaldet PERSYS. Inden for denne

særlige del af forswarets store data-system er udrulning og validering af personstamdata i fuld gang. Næste trin i processen er PERSYS version 2, hvor et kerneelement er muligheden for karriereplanlægning. I den forbindelse optræder to begreber i SAP-terminologien, som dækker de netop beskrevne principper, idet en horisontal karriere i SAP-sprog kaldes et "funktionelt karriereforløb", mens en vertikal karriere dækkes af begrebet "strukturbestemt karriereforløb".

Udover forvaltningens ovenfor nævnte synliggørelse af de forskellige karriere- og efteruddannelsesmuligheder vil PERSYS i en senere version i øvrigt indeholde en såkaldt "Employee Selfservice", så man selv kan skaffe sig et godt kendskab til krav og muligheder relateret til enkeltstillinger, hvilket er yderst relevant for debatten mellem forvaltningen og den enkelte, også relateret til et horisontalt karriereforløb.

Afslutning

Det blev nævnt, at SOK i sin officersforvaltning naturligvis fokuserer på ledergruppens højere funktionsniveau i HORIKA-sammenhængen, men det er efter det foreliggende Forsvarskommandoens hensigt tillige at undersøge muligheder for at etablere egentlige horisontale karriereforløb også for officerer på højeste funktionsniveau.

Det skal afslutningsvis gentages, at hensigten med HORIKA-tanken er at tilgodese Forsvarets behov for faglig ekspertise, og kombineret hermed at skabe attraktive alternativer til et vertikalt karriereforløb. Et vigtigt element i disse bestræbelser er at afmystificere begrebet, som af nogen opfattes negativt, fordi de måske tror at der er tale om et fasttømret prædikat, som - når man først en gang er påført det - ikke kan fjernes igen. SOK opfatter imidlertid HORIKA som betegnelsen på en forvaltningsadfærd, som gerne skulle føre til den bedst mulige udnyttelse af den rådgive arbejdskraft, forstærket af kompetenceudvikling, og gode tilbud om nye og attraktive tjenesteforløb i søværnet.

PU-afd., SOK

Nijmegenmarchen år 2000

Efter at have deltaget i Nijmegenmarchen nogle gange, ville jeg forsøge at lave mit eget hold. Så jeg begyndte at skrive rundt til mine kolleger, for at se om der var tilslutning nok. Sidste gang søværnet havde et MP hold i Nijmegen var i 1981 - så nu skulle det lykkes igen.

Tilslutning

Personellet meldte sig foreløbig til, og holdet var i første omgang på 22 personer.

Da vi nærmede os månedsdagen for at skulle af sted, og den endelige tilmelding og betaling skulle være på plads, var holdet nede på 14 mand.

Jeg blev ringet op af marchleder kaptajn K.S. Vester fra Forsvarskommandoen, der oplyste at to MP'ere fra Farum gerne ville gå sammen med os, hvilket selvfølgelig var OK. Ugen før vi skulle af sted kom der igen to afbud, så det endelige hold var på 14 personer, fordelt på tjenestestederne: Frederikshavn, Søværnets Operative Kommando, Korsør, Holmen og Farum.

Turen til Nijmegen

Efter at have koordineret turen med det andet hold fra søværnet, kørte vi fra Holmen 15. juli kl. 2000. Turen gik over Flådestation Korsør, Frede-

ricia Banegård og Hylkedal rasteplads ved Kolding, hvor »Frederikshavn« og »Søværnets Operative Kommando« stødte til os. Vi havde ikke de store trafikale problemer, fordi vi havde valgt at køre om natten. Traditionen tro spiste vi morgenmad i Danekamp og var fremme i Nijmegen kl. 1000.

Søndagen

Vi ankom til Heumensoord, som er den kaserne alle soldater bliver indkvarteret på, og meldte os til den danske delegation.

Formiddagen gik med installation i de tildelte soverum. Vi kunne også nå at få lidt søvn - og få kigget lidt nærmere på de faciliteter, som vi skulle gøre brug af den kommende uge. Vi havde 7 mand, som havde været i lejren flere gange og kendte

Holdet på rasteplads.

Søværnets MP-hold.

nem Alverna – Wood – Wijchen – Woezik – Beuningen – Weurt – Nijmegen og tilbage til lejren. Vi var i mål kl. 1440. Vejret var stadig overskyet med frisk vind. Vabler, gnavesår og ømhed var begyndt at melde sig hos flere på holdet.

Tredje marchdag

Vi blev vækket og sendt ud på ruten som de to foregående dage, og turen som nu var på 42,1 km gik gennem Nijmegen – Malden – Molenhoek – Mook – Cuijk – Plasmolen – Milsbeek – Grossbeek - Berg en Dal og

til den daglige rutine. De andre 7 var på deres første tur.

Da vi så havde spist aftensmad, var der bad og omklædning til paradeuniform. Turen gik med bus fra lejren og ind til byen, hvor vi, ligesom alle andre nationer, deltog i det festlige lag til lidt ud på natten.

Mandagen

Her blev vi budt velkommen af den danske delegationschef. Holdlederne og ordonnanserne blev briefet omkring praktiske forhold under turen og i lejren. Eftermiddagen og aftenen gik med kontrolvejning af rygsæk, klargøring af uniformer - og en masse kammeratligt samvær med de andre hold fra Danmark.

Første marchdag

Vi blev vækket kl. 0300. Tiden indtil vi skulle gå, gik med morgenmad, toiletbesøg, "tapening" af fødder og andre småforberedelser.

Kl. 0520 blev vi sendt ud på ruten, som var på 42,6 km. Turen gik gennem Nijmegen - Bommel - Elst - Oostnout og tilbage gennem Nijmegen til lejren, hvor holdene, som før, aftræder i det store øltelt. Vi havde godt marchvejr - overskyet med frisk vind. Holdet var godt gående og var i mål kl. 1415.

Anden marchdag

Vi blev vækket kl. 0300 og kl. 0540 blev vi sendt ud på ruten, som den dag var på 39,8 km. Nu gik turen gen-

Indgangsportalen til Heumensoord.

Holdet på vej ud fra rasteplass.

tilbage til lejren. Vejret var mere solrigt og vinden havde lagt sig lidt. Vi var i mål kl. 1420. De fleste på holdet havde småskavanker som hævede ben, varmeknopper, vabler og/eller gnavesår.

Fjerde og sidste marchdag

Efter en god nats søvn blev vi kl. 0500 sendt ud på ruten som her var på 41,7 km. Turen gik gennem Nijmegen – Grave – Gasset – Beers – Cuijk – Mook – Molemoek – Malden og i mål på sidste rasteplads. Vejret var solrigt, så der blev drukket meget vand. Vi var i mål kl. 1420. Vi havde en meget dårligt gående på holdet, som de sidste 20 km måtte holde fast i rygsækken på kollegaen foran og derved blev trukket igennem.

Efter en kølig og velfortjent øl, blev der uddelt medaljer til alle for velgennemført march. Vores cykelordonnans marineoverkonstabel M.H. Møller fik også sin ordonnansmedalje for velgennemført arbejde på ruterne og i lejren.

Socialt samvær, søndag aften.

9 på holdet valgte at gå indmarch med den danske delegation - så det var lige 6 km ekstra - dog uden rygsæk. De resterende var for medtag-

ne og valgte at tage bussen fra mål og tilbage til lejren.

Nijmegenmarchen år 2001

Til næste år er det søværnet, der har ansvaret for den danske delegation. Så lad os vise, at vi fra hele søværnet kan stille en stor og bred delegation, der kan vise de andre værn, at søfolk ikke er bange for landjorden. De sidste par år har vi kunnet stille et til to hold med en meget blandet besætning. Så, kom ud af busken i god tid, og kontakt: seniorsergent Jack Plum fra 1. Eskadre. Han sidder allerede ved telefonen (99222467) og venter!

Særlig tak

Til sidst skal jeg på holdets vegne meget takke de personer, der har hjulpet i forbindelse med lån af tjenestekøretøjer, fremskaffelse af velfærdsmidler og som i det hele taget var medvirkende til, at turen blev en succes - og dermed god reklame for søværnet.

Hans Hartmann Frederiksen
Holdleder 2000

Theis HolmFjord i færd med at lære hollandsk.

Torpedomissilbåden SEHESTED's sidste besøg i Horsens

Sidste officielle opgave,

Fredag den 22. september år 2000 klokken 0856 drog SEHESTED af sted på sin sidste officielle opgave, nemlig adoptionsbesøg nummer 18 hos sin adoptant Horsens Kommune. Med ombord var kommandør K.B. Jensen, Chefen for 2. Eskadre, som var den første chef for SEHESTED og tilmed den første chef, der var på adoptionsbesøg i Horsens. Efter et anløb i Juelsminde for at hente 23 elever fra Torsted skole i Horsens ankom skibet til Horsens klokken 1245.

Efter ankomst marcherede SEHESTED's besætning op til den officielle modtagelse på Horsens rådhus, hvor der blev taget imod af de to viceborgmestre samt repræsentanter fra politi, marinehjemmeværn og Horsens Sejlklub. Horsens kommune var derefter vært ved et fint traktement i form af en frokost, hvorunder Eskadrechefen holdt en tale om det første adoptionsbesøg der i byen. Han fortalte om indledningen til dette og mindedes i denne forbindelse - ud fra deltagerlisten fra den gang - de nu bortgangne deltagere fra det nu i dobbelt forstand historiske besøg for 18 år siden.

Vugge af palisanderbejdset teaktræ

Skibets gave til kommunen var SEHESTED's skibsklokke, der i dagens anledning var pudset op og monteret i en vugge af palisanderbejdset teaktræ - fabrikeret med stor finesse af Flådestation Korsørs tømmerværksted og maskinværksted i skøn forening. Horsens kommune forærede til evig erindring om de mange gode og vellykkede besøg i den gamle by hvert besætningsmedlem et slips med Horsens byvåben samt en bog om byen Horsens næsten 11 hundredårige historie.

Om aftenen var SEHESTED vært for et cocktailparty for specielt indbudte

gæster i et dertil opstillet telt på kajen. Her blev gamle venskaber genopfrisket samt nye etableret i et festligt lag. Også her udtrykte kommunen samt marineforeningen et stort ønske om at få en ny enhed fra Flåden adopteret - idet det altid har været en god oplevelse at have SEHESTED på besøg. Flaget blev "skudt ned" med en udsudspatron fra bagbord torpedorør. Efter cocktailpartiet var der som altid samling i Marinestuen.

Chefen måtte ofre sine sko

Lørdagens arrangementer startede klokken 1245 med en af de traditionelle begivenheder som de mange besætninger, der igennem tiden har bemanded SEHESTED, har set frem til med stor forventning, nemlig kapsejladser med Horsens Sejlklub. Besætningen blev hentet af VITUS BERLING, sejlklubbens dommerbåd, og sejlet ud til sejlklubben. Efter en kort orientering af formanden for ynglingeafdelingen om reglerne blev folkene fordelt i to ynglinge både og 2 H-både. Derefter drog man ud på Horsens Fjord bemanded med vådt artilleri samt lidt forfriskninger, der i øvrigt kunne suppleres under sejladser fra dommerbåden, der fungerede som "vand"-tanker under sejladser.

Efter at have gennemført 3 sejladser, hvor man var blevet våd såvel indvortes som udvortes, blev der fundet en vinder. Men på grund af den heftige artilleriduel, hvor bl.a. chefen måtte ofre sine sko, blev man enige om at den obligatoriske vandgang for det vindende hold ikke var nødvendig.

Film for fulde huse

Medens "søslaget" på Horsens Fjord var i fuld gang, var der åbent skib på SEHESTED. I forbindelse med publikums adgang ombord i skibet, der jo ikke kan rumme så voldsomt

mange ad gangen, vistes den af Forsvarets TV fremstillede film om WILLEMOES-klassen i teltet på kajen. Denne film blev vist 12 gange - og teltet var fyldt til bristepunktet hver gang. Da offentlighedens adgang til skibet var afsluttet, ankom optimistjolleafdelingen fra Horsens Sejlklub. De unge mennesker fik en grundig rundvisning i skibet og alle de mange ønskede forklaringer dertil.

For de gæve sejl- og artillerisportsfolk var det, efter afskylning af saltet og iklædning af tørt uniformstøj, marineforeningen der stod for aftenens arrangement. Her blev disket op med sandwich og drikke og det gennem mange år udbyggede, hyggelige samvær foldede sig ud igen. Fra marineforeningen modtog SEHESTED 8 flasker rødvin som tak for de mange gode stunder i løbet af årene. SEHESTED havde med rigerværkstedets og maskinværkstedets hjælp fået fabrikeret en "knob og stik" tavle samt en lysestage, som sikrer studierne af tavlens mange knob også under strømafbrydelse. Begge ting blev marineforeningens medlemmer utroligt glade for.

Kæmpen, som førte de danskes tegn

Endnu en hyggelig tradition blev ført ud i livet en sidste gang. Det var "søndag-formiddags-morgensang" hos marnehomeværns flotillen i Horsens. Her var der også repræsentanter fra flotillen i Juelsminde tilstede. De to flotiller skal i nær fremtid dele fartøj, hvilket imødeses med stor sindsro, idet de to flotillechefer er henholdsvis mand og kone. Der blev udvekslet erfaringer og især minder på grundlag af det af Juelsminde-flotillechefen medbragte arkiv med avisartikler om SEHESTED og WILLEMOES-klassen - indsamlet igennem 25 år. Interessant var det også at tale om en tidligere øvelse, som SEHESTED havde haft med

Juelsminde flotillen september 1999. Flotillechefen i Horsens havde forfattet denne afskeds hyldest til SEHESTED:

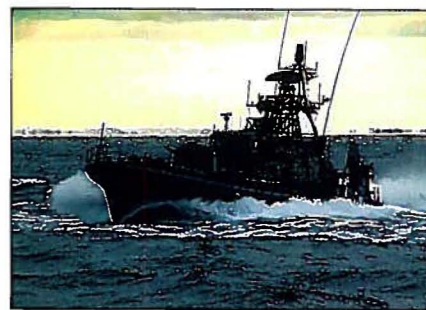

Du vogtede om Danmarks kyster i stormvejr,
i sol og i regn,
på havet der var du kæmper,
som førte de danskes tegn.

Om bord har der været mange,
som førte dig dag og nat,
og skønt dine forhold var trange,
så blev du for dem en skat.

Et skib står ud af havnen,
et sidste togt er begyndt.
Du sluttet har din tjeneste
med at sejle vore farvande tyndt.

En æra med Sehested er sluttet
og tak for din dåd skal du ha'.
Vi hilser dig store kriger,
når du drager bort herfra.

– med høj fart i Storebælt.

Da denne hyldest var overdraget til Chefen for SEHESTED, var det med en tak ekstra vemod man takkede Marinehjemmeværnet for de flotte ord og for et godt samarbejde gennem årene og endnu et godt arrangement.

Succesen fra lørdagens åbent skib blev gentaget om søndagen.

Pomp og pragt med turbiner og brag

Mandag morgen ankom 17 gæster fra Horsens samt en fotograf og journalist fra TV2, der skulle sejle med til Korsør. Klokken 0945 ankom kommandør N. Borck, Chefen for 4. Eskadre, og der blev skiftet kommandotegn. Klokken 1000 drog SEHESTED af sted på sin sidste operative rejse mod hjemmehavnen i Korsør. Som sædvanligt forlod SEHESTED Horsens i pomp og pragt med turbiner og brag. Dette sidste farvel især skulle ikke foregå i tavshed.

SEHESTED's besætning vil gerne takke Horsens kommune, Hjemmeværns Flotille 132 Horsens, Horsens Marineforening, Horsens Sejlklub samt søværnets underlagte institutioner for godt og frugtbart samarbejde i de 22 år, hvor SEHESTED stolt har indgået i Flådens tal.

Torpedomissilbåden SEHESTED strøg kommando den 28. september 2000 og sejlede sammen med torpedomissilbådene WILLEMOES og RODSTEEN til Flådestation Frederikshavn den 23. oktober. SEHESTED for at blive klargjort til at indgå i "Ålborg Marinemuseums tal" i foråret 2001.

SEHESTED

Arctic Circle Race 2000

24.-26. marts

Man kalder det verdens hårdeste skiløb. 160 km på 3 dage langs polar-cirklen i den barske grønlandske natur ved Sisimiut/Holsteinsborg. Det følgende repræsenterer de indtryk, oplevelser og strabadser som de er blevet oplevet af marineoverkonstabel Peter Pedersen, oversergent Claus Dyrholm Hansen og premierløjtnant Bo Flemming Overgaard, Grønlands Kommando, da de deltog i Arctic Circle Race (ACR) 2000.

Træning, indkøb og afprøvning af udstyr

Det hele startede i efteråret 1999, hvor undertegnede på privat basis gik med tanker om at deltage i Arctic Circle Race. Da Peter og Claus hørte om projektet, blev deltagerantallet hurtigt udvidet til også at omfatte disse to.

Træningen samt indkøb og afprøvning af udstyr kunne begynde, og efter jul og nytår var vi godt i gang med projekt ACR 2000. Grønlands Kommando arrangerede vores transport til og fra Sisimiut, så sagen var ved at være klar.

Halvanden måned før ACR start havde Claus et uheld på snescooter og fik det venstre knæ lagt i gips. Han kunne så ikke løbe med på ski, men da hele turen stort set var arrangeret, tog Claus alligevel med for at udgøre en support funktion. Ved ankomst til Sisimiut blev han opgraderet til official og udstyret med en

Camp

snescooter samt fotograf på bagsædet og kunne så i øvrigt følge løbet fra første parket.

Vi ankom til Sisimiut mandag d. 20/3 med Inspektionsskibet TRITON. Efter en hurtig frokost og indkvartering var Peter og jeg mere end vel klar til at komme ud og afprøve det præparerede langrendsspor. Træningen på ski i Grønnedal var udelukkende foregået i fjeldene (off-piste) på telemark ski og på Ivittuut vejen, så forventningen til et hurtigt og præpareret spor var stor.

I madteltet.

Hverken glid eller fæste i skiene

Efter kun få kilometer i sporet blev glæden dog vendt til en enorm skuffelse. Der var hverken glid eller fæste i skiene. Nå, men vi løb alligevel en træningstur på 30 km på ca. 3 timer. Sammenlignet med tiderne på Ivittuut vejen i Grønnedal, så var det ikke så ringe endda.

Under aftensmaden mandag aften, var skismøring det eneste samtaleemne, og stemningen var lidt trykket. Vi fik lavet en aftale med ACR tekniske konsulent Michael Binzer (tidligere OL deltager) den følgende formiddag for at uddybe emnet "skismøring" yderligere.

Tirsdag d. 21/3 kl. 1130 fremlagde vi vores problem for Michael Binzer. Kl. 1145 var vi tilbage på tegnebrættet, så at sige. Vi havde præpareret vores ski således, at de passede til den bløde sne som findes i Sydgrønland og Europa. Nord for polar-cirklen er sneen imidlertid utrolig hård og ekstrem kold, så skiene skal præpareres på en helt særlig måde for at få glid og fæste.

4 timer senere var skiene blevet renset og rubbet med sandpapir på fæstezonen. De var "base-wax" varmebehandlet og havde fået et helt nyt lag "glider".

Sidst på eftermiddagen blev mandagens "a-ha" oplevelse vendt til en succesoplevelse. Der var både glid og fæste at hente på skiene og humøret steg 200%.

"Morderbakken" er frygtet

Onsdag d. 22/3 startede vi dagen med en træningstur på ca. 20 km. Det hele virkede perfekt. Vi følte os endelig helt klar til at tage udfordringen op, og næste dag lånte vi en snescooter hver og kørte ud for at bese de første 30 km af ruten. Efter 17 km kørsel opad, begynder nedkørslen til Førstefjorden ad "Morderbakken". "Morderbakken" er frygtet på to måder – dels på grund af nedkørslen på førstedagens etape og dels på grund af opkørslen på tredjedagens etape.

Efter at have set "Morderbakken" fra alle vinkler følte vi os trods alt rimeligt fortrøstningsfulde. Okay, den falder fra 450 meters højde til 0 meter på 3 kilometer, men når man er vant til at løbe på ski i Grønland har man lært både at kravle op og køre ned ad stejle fjelde.

Om eftermiddagen blev samtlige løbere og officials samlet foran Knud Rasmussen Højskolen for derefter at gå i procession gennem byen til kirken. Kirkegang er en fast tradition i Grønland forud for større arrangementer. Efter gudstjenesten, som udelukkende foregik på grønlandsk, gik turen til Bygge- og Anlægsskolen. Her var der sikkerhedsbriefing og udlevering af løbsnumre samt en overlevelsespakke. Vejret i Grønland kan som bekendt skifte meget hurtigt, så der blev lagt stor vægt på at instruere os om, hvordan vi skulle forholde os på ruten ved opkomne dårligt vejr.

160 km i tre dage

Distancen er som nævnt på i alt 160 km. Førstedagens etape udgår fra Sisimiut og ender 56 km senere i retning mod Kangerlussuaq/Sønder Strømfjord, hvor der er etableret en lejr. Andendagens etape udgår fra lejren og ender 48 km senere samme sted. Tredjedagens etape er på 56 km tilbage, i førstedagens spor, til Sisimiut.

Man har altså således to overnatninger i telt, hvor gennemsnitstemperaturen i dette område ligger på minus 30 C om natten.

Fredag d. 24/3 er vi tidligt oppe og indtager et solidt morgenmåltid. Starten går kl. 1000 og sommerfuglene begynder at melde sig i maven. I startområdet er det halve af Sisimiut's indbyggere mødt op og luften dirrer intenst af forventning og glæde. Præcis kl. 1000 lyder startskud og der er nu kun én vej for de 131 løbere - fremad. Vi er heldige med vejret, der er skyfrit og med solskin. Temperaturen ligger på minus 10 C - perfekte forhold.

Toppen af "Morderbakken"

Peter og jeg har valgt at starte i hver vores side af startlinien. Det er vigtigt at løbe sit eget løb, når konditionen er forskellig. Peter var i væsentlig bedre kondition end jeg.

Efter 10 km ligger den første kontrol/drikkepost og både Peter og jeg ligger overraskende langt fremme i feltet. De næste 7 km er en lang opkørsel til toppen af "Morderbakken", så der bliver indtaget rigelige mængder væske. Allerede her i starten af løbet føler både Peter og jeg, at så snart det går opad, har vi en fordel og henter de foranliggende løbere. Nå, men toppen af "Morderbakken" nås i rimelig tid og nu går det nedad i høj fart. Mange løbere tager skiene af og går ned, men vi tager chancen og kører "plov" sikkert til foden af fjeldet. Vi når til fjorden, hvor overkørslen er

Bo i sporet.

Morderbakken.

5 km. Der er nu kun 35 km tilbage af førstedagens etape. Kontrolpost for kontrolpost passerer og passagen mellem 30 og 37 km føles, som var det 20 km. Vejret bliver dog ved at arte sig og det går planmæssigt fremad.

Både Peter og jeg når sikkert i mål på førstedagen, og vi følte begge at have løbet godt og disponeret kræfterne rigtigt.

Peter kom således ind på en flot 25. plads i tiden 4 timer 58 minutter og jeg selv på en 32. plads i tiden 5 timer 28 minutter – delresultater, som vi begge har lidt svært ved at fatte. Vi føler pludseligt, at løbet har ændret sig. Fra starten tænkte vi kun på bare at gennemføre - andet var ønsketænkning. Men nu vågnede et lille håb om at kunne forsvare sin position i den samlede stilling.

Det er vel på sin plads at nævne, at vinderen på førstedagen var Staffan Larsson, Sverige, i tiden 3 timer 15 minutter. Imponerende !!

Tid for massage

I lejren indretter vi os i vores telt, som ACR stiller til rådighed. I det opvarmede fælles madtelt forbereder vi vores medbragte frysetørrede Nasi Goreng. (Tilfør 6 dl. kogende vand, lad det trække i 8 minutter, spis).

I lejren er der mulighed for at bestille tid for massage og denne mulighed benytter vi os af. Hver deltager skal løbe med en rygsæk, som fra start minimum skal veje 5 kg og ved mål minimum 3 kg - så en gang rygmassage gør godt.

Solen går ned og temperaturen falder drastisk, så vi går til køjs for at hvile ud til andendagens strabadser. Lørdag 25/3 vågner vi forholdsvis tidligt i takt med at diverse snescootere bliver startet, og i takt med slædehundredes "bjæffen på mad".

Endnu engang overrasker vi os selv. Peter løber de 48 km på 3 timer 17 minutter og taber kun en enkelt plads i den samlede stilling og er således nr. 26. Jeg løber de 48 km på 3 timer 46 minutter og taber 4 pladser i den samlede stilling og ligger således nr. 36 efter andendagen. Vindertiden løbes i 2 timer 17 minutter.

Resten af dagen går med at få massage, indtage mad, mad og atter mad samt klargøre skiene til sidste etape.

Planen klar, fuld gas fremad

Søndag vågner vi igen forholdsvis tidligt til larmen af snescootere og sultne slædehunde. Natten havde været knap så kold som den foregående, kun -24 C, så det havde givet en anelse tungere søvn.

Efter den obligatoriske varme havregrød med cacaopulver var vi vel klar til at løbe de 56 km tilbage til Sisimiut. Ruten tilbage til Sisimiut er en anelse lettere end udturen idet det går en del nedad, og det eneste rigtige hårde punkt er klatreturen op ad "Morderbakken".

Både Peter og jeg er enige om at give den gas hjemad, i et forsøg på at hænge på vores nærmeste konkurrenter i den samlede stilling, med chance for at overhale dem. Endnu engang er vejguderne med os og viser en skyfri himmel med høj sol og en svag rygvind, så planen var klar, fuld gas fremad.

Endnu engang oplevede vi begge, at når det gik opad, så indhentede vi de nærmeste konkurrenter - også på "Morderbakken", som i øvrigt var grufuld at kravle opad.

Efter at have passeret toppen af "Morderbakken" går det så nedad mod drikkeposten som markerer, at der nu kun er 10 km tilbage af ACR 2000. Herfra kan man endda skimte Sisimiut i det fjerne og det giver ekstra kræfter og i et sidste forceret ræs går det mod målområdet.

Lungerne sidder uden på tøjet

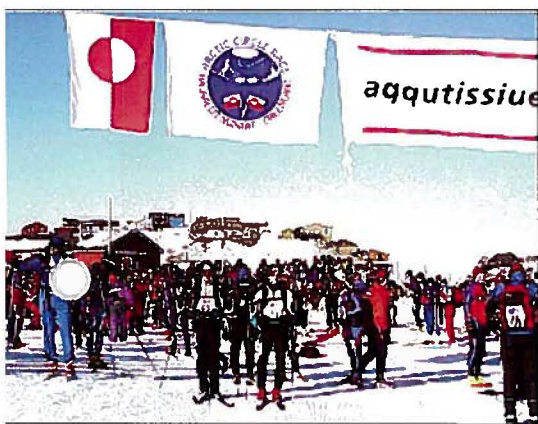
Få kilometer før målet tiltager antallet af tilskuere. Der bliver heppet og hujet fra sidelinien, alt imens man føler at lungerne sidder uden på tøjet. Et hurtigt kig tilbage, jo den er god nok, ingen konkurrenter i nærheden, hele opløbstrækningen er min. Det halve af Sisimiut's indbyggere er mødt op og hepper. Det er ikke til at fatte - jeg føler mig som en verdensstjerne på vej til sejren. Og så de sidste meter. Målstregen passerer med armene over hovedet - jeg har gennemført ACR 2000, verdens hårdeste skiløb.

Peter løb de 56 km på 4 timer 12 minutter og bliver samlet nr. 25 med en total tid på 12 timer 30 minutter. Jeg løb tredje etape på 4 timer 32 minutter (de sidste 10 km på 32 minutter) og blev nr. 33 i den samlede stilling med en total tid på 13 timer 50 minutter.

Den samlede vinder bliver ikke uventet Staffan Larsson, Sverige, i ny rekordtid på i alt 8 timer 22 minutter. ACR 2000 er overstået og det er gået over al forventning. Peter og jeg er begge enige om, at dette er den største oplevelse, vi endnu har haft. ACR bliver afholdt igen i år 2001 og om alt går vel, så er vi med igen.

Informationer om ACR kan i øvrigt hentes på Internettet: <http://www.ACR.gl>

Premierløjtnant Bo Flemming
Overgaard
Grønlands Kommando

Målområdet.

Det har været en rimelig rolig nat, men vi har alle følt kulden. Midt på natten var temperaturen faldet til -37 C, så det er vel ikke så underligt.

Efter en god gang morgenmad bestående af mælkepulver, cacaopulver, sukker, havregryn og kogende vand, er vi dog klar til at tage fat på andendagens 48 km.

Ruten er næsten helt flad og vejret er fortsat perfekt, selvom temperaturen ligger på -17 C da starten går, så vi er klar til at give den hele armen.

Velfærds- og idrætsdag ved Søværnets Teknikskole

Fredag den 30. juni 2000 var Søværnets Teknikskoles (TKS) store velfærds- og idrætsdag. Og stor blev den.

- vovser, duer eller æsler

Alle mand var af huse. Under det efterhånden traditionelle fælles morgenbord i vandrehallen på TKS - det er tredje gang arrangementet løber af stabelen - var alle ca. 100 mand blevet gjort til enten øgler, drager, kyllinger, vovser, duer eller æsler i overensstemmelse med hvilken T-shirt med ovennævnte dyr på tryk, vi deltagere nu havde fået udleveret. Dermed var vi også blevet inddelt i hold til dagens konkurrencer - ganske fikst udtænkt af fritidsudvalget, som havde ansvaret for arrangementet.

Men vejret -

Men vejret startede ikke godt og det bedrede sig ikke undervejs, og blæsten og regnen lagde sig ikke i dagens løb. De blytunge skyer hang over vore uskyldige hoveder den udslagne dag. Men det "skider" (hov) vi TKS'ere på. Der skal mere til at 'lægge' os underdrejet!

Og det er ganske vist, det med vejret gled hurtigt i baggrunden for de udfordringer, fritidsudvalget og Holmens Idrætsanlægs "special task force" havde i ærmet til os.

Deres koncept beslaglagde alle sanser:

Vi blev udsat for alskens gaggede gangarter, først i form af gang på stylvter, faretruende høje (der henvises til foto). Derpå i form af march på "brædde-ski" konstrueret til fire personer - et sæt pr. hold og (pr-)øvelsen gik så gennem en ikke helt let slalomformation og over diverse forhindringer - på tid!

På ski gennem forhindringsbane.

Der skubbes og mases mellem to mål.

Sjældent er der i Dronningeriget set så fjogede kroppsstillinger som her (der henvises igen til foto). Hvor nødtigt man end ville udstille sig, blev man dog revet med og opslugt, og man glemte aldeles alt om at bevare bare en anelse af værdigheden.

- en lavine i et Anders And blad

En gigantisk bold, stor som en lavine i et Anders And blad indgik også i løjerne. Rapelling fra svimlende højder og med en depeche, der skulle afleveres til en holdkammerat på en

Yndefulde positioner på stylder.

På sejsskamlen.

pram over afgrundsdybt vand via en fortøjningsline, fremkaldte det store, unisone gys. Og gummibåde, der skulle sættes i vandet og padles halvvejs til Sverige og hives på land igen, krævede også færdigheder og en dødsforagt, der ligger ud over det almindelige.

Kyllingerne løb af med sejren

Udover at øvelserne var originalt utænkt og sammensat, var de også udfordrende for udøverne og hylende morsomme for de, der - tynget af alderen og andre gebrækkeligheder - måtte nøjes med at se på og heppe fra sidelinjen.

Det blev en dag med høj underholdningsværdi i en raffineret blanding af leg og kamp. Og ved samtællingen til slut viste det sig, at Kyllingerne - trods navnet - løb af med sejren .

Søværnets Teknikskole

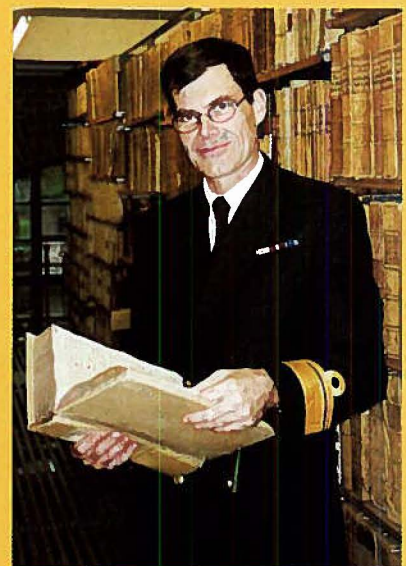

Pause på midtbanen mellem to mål.

Historien genset

Chefen for Søværnets Operative Kommando har siden sin overtagelse af kommandoen været på en lang række tjenestestedsbesøg. Blandt de mere beskedne steder - rent fysisk - var Søværnets historiske konsultants del af Rigsarkivet. Overarkivar Hans Chr. Bjerg beretter kort om det "historiske" besøg:

Chefen for Søværnets Operative Kommando har en fortid som historiestuderende ved Københavns Universitet. Under sit besøg i Rigsarkivet hos Søværnets historiske konsulent fik admiralen lejlighed til at gense lokaliteterne, hvor han som studerende 1972-74 var med til at registrere Marinens ældre kort og tegninger.

Admiralen ses her foran admiralitetskollegiets protokoller fra 1700-tallet.

Mesterskaber i Cross Country

Som noget nyt havde den frivillige idræt repræsenteret ved Dansk Militær Idrætsforbund (DMI) og den tjenstlige idræt slået deres årlige stævne i Cross Country sammen, således at der blev afviklet DMI-mesterskaber, Forsvarsmesterskaber, Hærens Operative Kommando mesterskaber og Søværnsmesterskaber i et stort, integreret stævne.

Det var Flyvevåbnets Officersskole, der havde fået denne opgave. Det blev afviklet i Jonstruplejren 30. august 2000. Selve arrangementet forløb godt, både i henseende til planlægning af løberute og gennemførelse af de forskellige aktiviteter. Man havde også sørget for at deltagerne havde mulighed for at benytte de omkringliggende faciliteter. Derfor, stor ros til arrangøren.

Antal deltagere

Der var i alt 139 tilmeldte fra de 3 værn, hvor af de 49 var fra søværnet. Tallene skrumpede dog til henholdsvis 87 og 32 på selve dagen. Altså hver tredje af de tilmeldte stillede ik-

ke op. Dette emne vender jeg tilbage til nedenfor.

Antallet fra søværnet var i øvrigt en kæmpe fremgang i forhold til de tidligere år, hvor deltagelsen var noget sparsom. I år kom søværnets deltagere fra Auderød, København og Bornholm, og de bidrog kraftigt til at gøre dette arrangement til en stor succes.

Resultater

Hos søværnet var kun en kvindelig deltager, og det var Anne-Mette Pedersen fra Nyboders Kommandantskab. Anne-Mette kom ind på en fin 6. plads og fik vist flaget med en indstilling, som mange af de andre kan lære noget af.

I veteranrækken havde søværnet to deltagere. Kjeld Haick fra Søværnets Taktik- og Våbenskole og Arne Thanning fra Søværnets Teknikskole. De blev individuelt placeret på henholdsvis 8. og 10. pladsen. Desværre var de to ikke nok til at danne et hold i den normale holdkonkurrence eller til stafetløbet. Med de gode præsta-

tioner, de hver for sig stod for, ville der have været rimelige chancer for at få en god holdplacering.

Den store succes fik vi med de "halvgamle" mænd i Old Boys I og II rækkerne - såvel placeringsmæssigt som i deltagerantal. Jan Kingo fra Søværnets Materielkommando vandt således Old Boys II rækken med næsten 4 minutter ned til nr. 2, hvilket må betegnes som meget overbevisende. Jan kan nu smykke sig med titlerne DMI-, Forsvars- og Søværnsmester for Old Boys II.

Yderligere deltog John Thomassen og Christian Gøtterup fra Søværnets Taktik- og Våbenskole i Old Boys II rækken og blev placeret som nr. 9 og 11 - ikke langt fra de næsthurtigste i rækken. Med fortsat god og målrettet træning vil de snart kunne være med helt i toppen - om ikke andet, så om 3 år, hvor de rykker en række op.

I Old Boys I rækken vandt Carsten Rytter fra Søværnets Teknikskole og er derfor indehaver af de samme titler som Jan Kingo i den yngre Old Boys række. På 3.-pladsen kom Ole Pedersen fra Forsvarskommandoen kun 3 sekunder fra at blive nr. 2. I Søværnsmesterskaberne blev Michael Gulbrandsen nr. 3 qua en samlet 6. plads. Retfærdigvis skal det nævnes, at K.B. Hansen fra Bornholm blev nr. 4 og dermed nr. 3 fra søværnet, men da han var ikke tilmeldt Søværnsmesterskaberne blev han ikke officielt indplaceret her i.

De 9 deltagere fra søværnet i OB I rækken blev placeret som følger :

- 9 Karsten Pittersen
Søværnets Teknikskole
- 11 Peer-Ulrik Haagerup
Søværnets Teknikskole
- 14 A. Drejer
Bornholms Marinedistrikt
- 16 Frank Caspersen
Søværnets Materiel Kommando

Starten er gået for OB I og OB II, veteraner og kvinder.

17 Claus Skytte Rasmussen
Søværnets Taktik- og Våbenskole

18 Lars Busk
Søværnets Teknikskole

19 Hans Dilling
Søværnets Teknikskole

20 John Benzen
Søværnets Taktik- og Våbenskole

23 Anders Filtenborg
Nyboders Kommandantskab

Hos de unge mænd stillede søværnet med 12 deltagere, men i konkurrence med flere fra landsholdet i Militær Femkamp lige hjemkommet fra VM i samme disciplin, havde vore egne det lidt svært.

De blev placeret som følger :

10 Kenneth Dideriksen
Søværnets Officersskole

11 Jesper Balsby
Søværnets Teknikskole

15 Rasmus Jensen
Søværnets Teknikskole

16 Jan Sørensen
Søværnets Officersskole

17 René Jensen
Søværnets Teknikskole

20 Henrik Andersen
Marinestation København

26 Martin Lausen
Søværnets Teknikskole

27 Peter Knudsen
Søværnets Grundskole

28 Søren Bülow
Søværnets Grundskole

29 Simon Kristensen
Søværnets Officersskole

32 Jørgen Buch Christensen
Forsvarskommandoen

35 Per Nielsen
Søværnets Teknikskole

De tre første kunne bestige sejrskamlen i Søværnsmesterskaberne og Kenneth Dideriksen bærer titlen som Søværnsmester i det næste år.

I hold- og stafetkonkurrencerne, der er mindst lige så vigtige som de individuelle konkurrencer, stiller delta-

gerne op både for idrætsforeningen og tjenestestedet. I senior rækken blev Søværnets Teknikskole nr. 3 i Forsvarsmesterskaberne repræsenteret af Jesper Balsby, René Jensen og Rasmus Jensen, tæt fulgt af Søværnets Officersskole med Kenneth Dideriksen, Jan Sørensen og Simon Kristensen. I Old Boys rækken vandt Søværnets Teknikskole med Carsten Rytter, Karsten Pittersen og Peer-Ulrik Haagerup, hvilket medførte, at alle fra hæren skulle hjem og udvide deres hagerem, så den fremover kan passe til deres lange ansigter. Søværnets Taktik- og Våbenskole blev nr. 5 ved Claus Skytte Rasmussen, John Benzen og John Thomassen.

Som noget nyt havde DMI også indført en holdkonkurrence. I Old Boys rækken vandt SIF KBH med Carsten Rytter, Jan Kingo og Michael Guldbrandsen og i senior rækken blev SIF KBH nr. 3 med Kenneth Dideriksen, Jesper Balsby og Rasmus Jensen.

Præmier til OB for hold, vinderne fra søværnets. Fra højre: SSG K. Pittersen, SSG C. Rytter, SSG P.-U. Haagerup, alle TKS.

Søværnsmesterskab for seniorer: SG K. Dideriksen (SOS), PL J. Balsby (TKS), MOKS R. Jensen (TKS) og SG J. Sørensen (SOS).

SVN OB I: SSG C. Rytter, OK O. Pedersen (KVG) og SSG M. Guldbrandsen (MAS KBH).

I de afsluttende stafetløb fik Søværnets Teknikskole en 3. plads i senior rækken, i Old Boys rækken blev Søværnets Teknikskole nr. 2, Bornholms Marinedistrikt nr. 3, Søværnets Taktik- og Våbenskole nr. 4 og endnu et hold fra Søværnets Teknikskole nr. 6.

Generelt meget flotte resultater af søværnets deltagere især i hold- og stafetløb. Det viser, at er man nogle stykker fra samme tjenestested og motiverer jævnligt - ja, så kan man sagtens være med ved disse mesterskaber.

Den samlede resultatliste med tider kan i øvrigt findes på FIIN : <http://jonst04> - for de der har adgang til dette interne net.

Kan det blive en større succes?

Som tidligere nævnt var der 32 deltagere fra søværnet og ser man kun på antallet, var det en succes. Når man så kigger på, hvem de repræsenterede, savner man mange af Søværnets tjenestesteder. Hvor var løberne fra Korsør, Århus, Frederikshavn, Sjællands Odde og Kongsøre? Det bliver først rigtigt en succes, når hele det

danske Søværn er repræsenteret. Årsagen til, at adskillige ikke deltog, vil jeg tro, er at tjenesten ikke tillader dette, manglende information eller manglende tiltro til egne evner ved mesterskaber. Det er jo noget uheldigt, at mesterskaberne i år blev afviklet samtidig med søværnets største årlige øvelse, DANEX 2000. Dette medførte selvfølgelig, at mange fra de sejlede enheder ikke kunne deltage. Men så andre burde ved tidlig planlægning kunne nå både de tjenstlige gøremål og stadig have tid til at deltage. De fleste af de 17 tilmeldte, der ikke mødte op, kommer nok ind under kategorien "tjenesten tillod ikke". Hvis man tilhører kategorien, der ikke tror på egne evner ved konkurrencer behøver man blot at studere resultaterne fra disse mesterskaber for at overbevise sig selv om, at alle kan være med. På hold med egne kollegaer er der især god plads i veteran- og kvinderækkerne. Det lille minus, der var ved stævnearrangementet, den besværlige tilmelding til 3 forskellige instanser, kan have forskrækket nogen. Vi håber, at erfaringerne fra dette første

integrerede stævne vil medføre større samarbejde og bedre planlægning, således at tilmeldingen kan foregå nemmere vha. én tilmelding til én instans.

Den tilsyneladende manglende information skal vi nok sammen arbejde på at gøre bedre. De forskellige idrætslementer og idrætsbefalingsmænd skal måske i endnu højere grad sørge for at komme "helt ud i krogene" for at informere og aktivere folk. Men hver enkelt må også være om sig og søge informationer så tidligt som muligt, så man kan planlægge arbejdstid og træning med tanke på kommende arrangementer. I forbindelse med planlægningen skal man så sørge for at holde tjenestestedet inde i billedet hele tiden, så det hele kan gå op i en højere enhed. Derfor følger her en vigtig og tidlig information. Næste års DMI-, Forsvars- og Søværnsmesterskaber i Cross Country finder sted på Bornholm 16. august 2001. Ind i kalenderen med det!

Carsten Rytter
Søværnets Teknikskole
SIF KBH

Holmens Mil Løb 2000

DMI-meteorologerne havde lovet tørt vejr, hvilket holdt hele (mil) løbet igennem. Tamburkorpset kunne desværre ikke stille op, men til gengæld var dørene til Mastekranen åbne til glæde for mange af tilskuerne. Starten forløb fint med kun få minutters forsinkelse på grund af den tunge trafik omkring Nyholm.

Rolf satte turboen på

Det blev en lang spurt, der afgjorde årets udgave af Holmens Mil Løb. Da

Rolf Knudsen, KIF og Torben Juul Nielsen, som var genopstået i konkurrencesammenhæng efter en længere eksamensperiode, havde løbet sammen en stor del af løbet, lagde Torben Juul stadig større afstand på de sidste par kilometer. Det så længe ud som om Rolf ikke ville nå op, men som vi så ofte har set det ved baneløbene, satte Rolf turboen på, da han først var nået ind på det røde tartan og overspurtede Torben Juul, som ikke har løbet hurtigt meget længe. Tiden var lige under 23 minutter.

På løbets tredjeplads, et godt stykke efter, kom evig unge Christian Wolfberg. Han vandt også klassen over 40 år - i et tæt opgør med Gert Kærln (samme aldersklasse). Christian Wolfberg er en af de meget stabile deltagere ved Holmens Mil Løb. Han har således deltaget alle 5 år og været på skamlen alle gangene - med en første

plads som bedste resultat. Af andre godt fremme i feltet sås Jesper Olsen, Køge, som ellers gennem længere tid kun har gjort det på 100 km distancen - samt Martin Jørgensen og Kenneth Berner fra ALF

Hele familien + svigermor kan sidde godt

Sejren hos kvinderne gik for fjerde år i træk til Hanne Balterzen, som i år - oven i købet - satte ny løbsrekord i en tid omkring 28 minutter, hvilket er hurtigt på den ellers noget besværlige løjpe med dens utal af sving, meget forskelligartede belæjninger og tvungne passage gennem restaurant Base Camp. Hanne vandt således for fjerde år i træk førstepræmien - en kontorstol fra Walbom - så nu kan hele familien + svigermor sidde godt under arbejdet.

Igen i år var det rart at se folk med

KK Hartmann giver de sidste instrukser, inden starten på Holmens Mil Løb 2000.

Marsmarken – idrætsanlægget på Nyholm – befolket med løbere.

Vanddepot befolket med løbere.

Gensidige lykønskninger.

tæppe og madpakke nyde omgivelserne på plænen eller langs havnen, hvor skoleskibet George Stage havde lagt til. Flere end sidste år havde benyttet sig af denne chance.

Over 100 kg - 30 fadøl fra Bangs Bodega

Efter løbet var der præmieoverrækkelse med flotte gaver til de 6 kategorier, samt den specielle klasse hurtigste mand over 100 kg, der for anden gang blev vundet af Michael G. Landemark, der ikke har skæmmet sig siden 1998 - hvor han sidst vandt 30 fadøl fra Bangs Bodega. Der var også i år mange lodtrækningsgaver fra vores sponsorer; Siemens, Unibank, Reebok, Base Camp, Mercedes-Benz og Uni-Safe. Tak til dem!

Jan@klovtofte.dk

Kastelløb 2000

Igen flest damer til start

Igen i år var der flest kvinder til start i årets Kastelløb, der blev afviklet en onsdag. Og selvom vejrguderne ikke var med løberne, blev der sat rekord for antal af deltagere. Godt 600 var tilmeldt, men på grund af regnen lige op til løbet blev en del løbere væk. Af de fremmødte var ca. 65% kvinder. Det er åbenbart en distance og rute der tiltaler kvinderne, eller også er det bare de mange soldater i uniform, kvinderne kommer for at se.

I dagens anledning de hurtige sko på

Den kraftige regn gjorde forholdene vanskelige med våde brosten og smattede stier og græs, men på trods af det, blev der sat rekord for løbet. Steen Walter fra Sparta løb et flot løb fra spids og kom i mål på den udmærkede tid 12.25. Kun Thomas Nielsen fra ALF forsøgte at gå med i det hårde udgangstempo. Det kostede senere i løbet, hvor han var lige ved at blevet hentet af et mindre felt bestående af veteranen Christian Wolfsberg, Søren Dalsgård og Martin Jørgensen. Bag disse kæmpede Gert Kærln, John Stubmann samt

Det smukke voldanlæg med løbere i regnvejr.

Kim Birk fra Marathon Sport, der i dagens anledning havde taget de hurtige sko på.

Alina forsøgte at lukke hullet

Hos kvinderne blev det et meget tæt og spændende løb mellem 3 gode løbere: Betina Romer Andersen, Alina Djakowska fra Polen og Hanne Balterzen. På første omgang skiftede førerinden lidt, men så rykkede Betina på anden omgang. Alina forsøgte at lukke hullet, men Betina viste sig at være den klart stærkeste og fik til sidst et pænt forspring. Hanne Balterzen havde ikke en af sine bedste dage og kunne ikke rigtig hænge med i det hårde tempo undervejs. Normalt er hun også stærkere på de lidt længere distancer.

Til de tre bedste hos herrerne og damerne var der præmier fra Walbom, restaurant Amokka og Reebok. Til de øvrige deltagere var der lodtrækningspræmier fra Pro-Safe og Scania lastbiler.

Formanden

Tilskuerne søgte ly i vagtsbygningen ved sydindgangen.

Sikker sex i Forsvaret

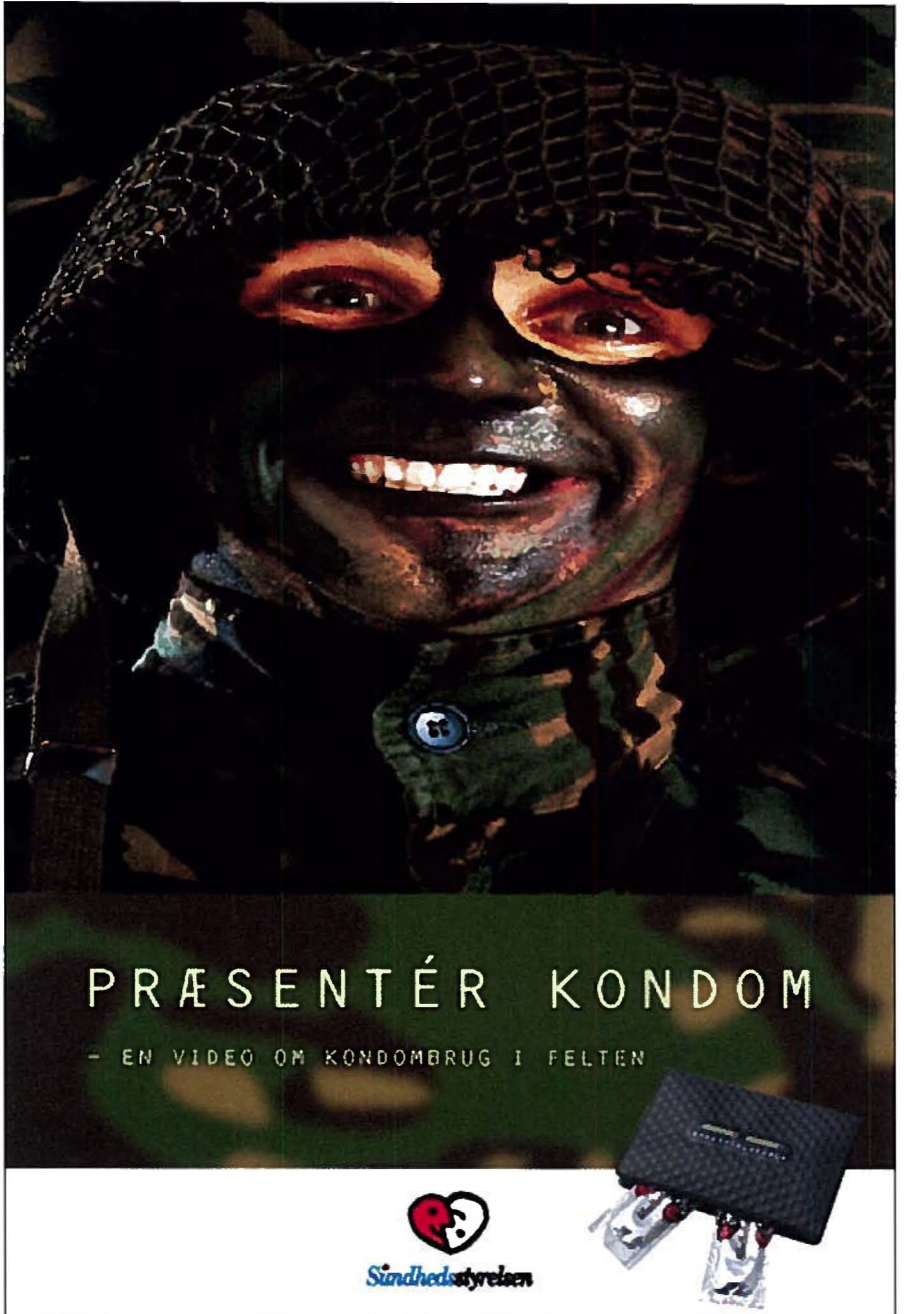
I de sidste par år har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Forsvaret og personelorganisationerne samarbejdet med Sundhedsstyrelsen om at forebygge smitte med seksuelt overførbare sygdomme blandt soldaterne på de internationale missioner.

Ifølge sundhedspersonellet på de internationale missioner er der en relativt høj koncentration af blandt andet klamydia, gonorré og andre seksuelt overførbare sygdomme blandt soldater på de internationale missioner.

- Vi ved, at et stort antal af soldaterne har sex med en prostitueret under missionen og har en formodning om, at det ikke er alle, der bruger kondom. Skal vi have soldaterne til at dyrke sikker sex, er vi nødt til at påvirke dem fra flere sider. Derfor besluttede vi at samle en arbejdsgruppe, som i fællesskab kan sikre, at de planlagte kampagneaktiviteter bliver gennemført, siger stabslæge Erik Darre fra Forsvarets Sundhedsstjeneste.

Kondomer, satire og undervisning

Indsatsen har indtil videre bestået af en række aktiviteter, der adskiller sig markant fra det der ellers sker på missionerne. Blandt andet vil soldaterne på de internationale missioner i de kommende år opleve HKKF's talsmænd uddele et transportabelt beskyttelsesrum, der består af et lille plastikchartek med 2 stk. kondomer og en humoristisk og ikke særlig moralsk folder med gode råd som:

PRÆSENTÉR KONDOM
- EN VIDEO OM KONDOMBRUG I FELTEN

Sundhedsstyrelsen

Du skal ikke bruge kondom:

- Mens du snakker med din øverstkommanderende
- Mens du styrer en PMV på en smal bjergvej
- 40 meter under vandet i en dykkerøvelse
- Under armbøjninger
- Mens du bliver interviewet til CNN

Den samme humoristiske vinkel findes på en satire-cd, der også distribueres af HKKF; Rolig skat - jeg har taget glatførekursus. Cd'en bliver spillet i lejrradioen, i messerne og andre steder på missionerne.

En anderledes video

Et andet skud på stammen er pro-

duktionen af en video til brug for sundhedspersonellet og talsmændene til undervisning, temaaftener m.m. Videoen er produceret af Nordisk Film, og bagmændene er de kendte komikere Povl Carstensen og Thomas Wivel. Thomas har flere gange været ude og optrådt på de danske missioner og har derigennem et personligt kendskab til forholdene. Resultatet er blandt andet en introduktion til kondomtyperne:

- Stealth kondomet – der er usynligt på fjendens radar
- Camouflagekondomet – som har samme farve som lagnet på et tostjernet østeuropæisk hotel
- Trafikkondomer – med dobbelt airbag og ABS-bremser

Talsmænd som ambassadører

HKKF's talsmænd er ved de sidste tre udsendelser til internationale missioner blevet instrueret i, hvordan de aktivt kan være med i forebyggelsen af hiv og andre seksuelt

overførbare sygdomme. Det sker blandt andet ved at uddele kondomsæt inden leave og afspille kondomsatire fra cd'en "Rolig skat – jeg har taget glatførekursus".

Den nye video skal også vises på missionerne, som del af undervisningen om seksuelt overførbare sygdomme, ved uddeling af kondomsæt og i de busser, der står for transporten til blandt andet baseområderne.

"Videoen er blevet vist til en gruppe soldater inden den blev færdigproduceret, og på baggrund af deres reaktioner er jeg sikker på, at videoen nok skal vække begejstring på missionerne. Det er nu engang lidt mere underholdende at blive mindet om kondombudskabet på denne her måde", siger Flemming Nielsen fra HKKF.

Sikker sex i alle værn

Indtil nu har kampagnen været fokuseret på Hæren, men en arbejdsgruppe med deltagere fra blandt an-

det HKKF, FOK og HOK er nu i gang med at rulle sikker sex-indsatsen ud til samtlige værn.

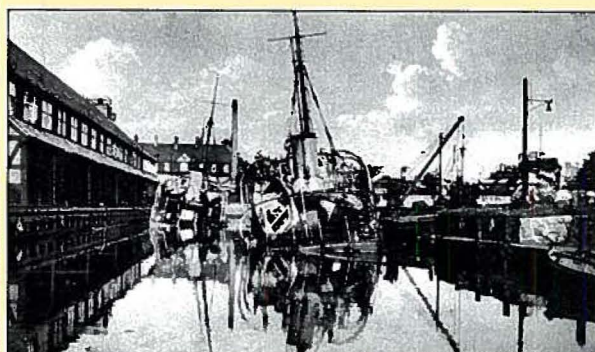
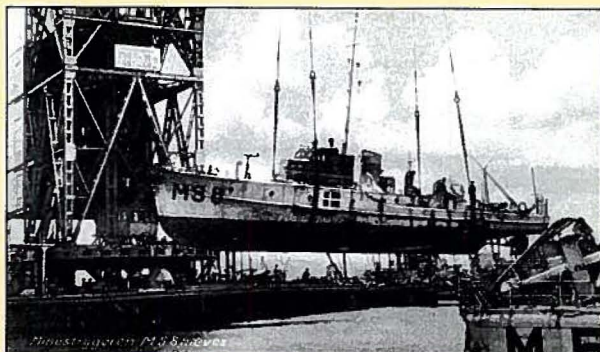
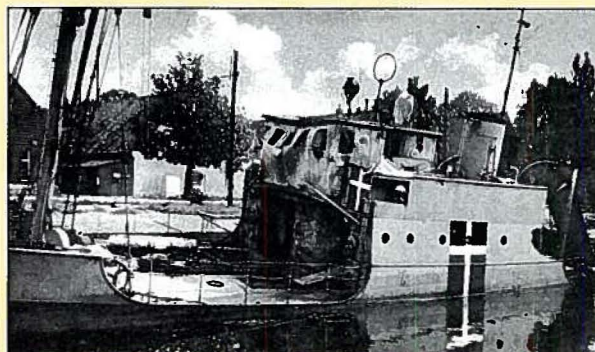
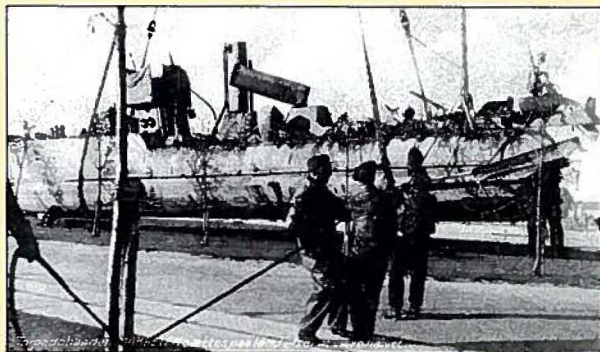
"Det her er en problemstilling, som vedkommer alle. Derfor arbejder vi nu for at video og undervisningsmateriale skal ud til alle dele af Forsvaret. Og vi er allerede godt på vej. Alle infirmerier, både på missioner og herhjemme, har fået undervisningsmateriale og er igang med at gøre undervisningen obligatorisk", fortæller Generallæge Erik Darre fra Forsvarets Sundhedstjeneste.

Faktabox:

Arbejdsgruppens medlemmer er:
 HOK: Ole Claesen, Jan Brink
 FKO: Alan Damm, Erik Bruun
 FSU: Erik Darre
 HKKF: Flemming D. V. Nielsen, Hans Erik Maegaard
 SFO-Hæren: Benny Jokumsen
 HOD: Stanley Nielsen

Danmarks flåde blev sænket 29. august 1943 for ikke at falde i tyskernes hænder

Indsendt af Jørgen Alex Nielsen, Viby J.

Redaktionen modtager meget gerne historiske billeder. Disse stammer fra søværnets postkort af de sjældne.

Kan du huske "Jo du kan" af Nicolai Moltke-Leth? Og "Skyldig - fra direktør til straffefange" af Rasmus Trads? Begge var skrevet af Sjak Svendstorp i samarbejde med bøgernes hovedpersoner. Nu har Sjak skrevet en til.

Sjak Svendstorp har som den første journalist nogen sinde fået lov til igenem et halvt år at følge frø mændene i deres daglige arbejde og tale med dem om deres oplevelser.

Hans nye bog, "Frømandskorpset", er fyldt med frø mændenes personlige beretninger om spændende tildragelser gennem korpsets treogfyrretyve årrige historie.

Om faldskærmsudspring, der nær var gået galt. Om hårrejsende situationer under vandet, hvor ilten slap op. Om øvelser med og træningsophold hos U.S. Navy Seals. Og om kammeratskabet, som også er en del af hverdagen i Frømandskorpset - et af verdens hårdeste specialkorps.

Her er julegaven, som alle raske drenge og eventyrlystne piger mellem 17 og 87 vil fordybe sig i juleaften - eller en anden aften!

Udkom 22. november dette år med 300 sider, hæftet, rigt illustreret med nye originale billeder, 298 kroner.

Forlaget MeMeMedia. Hvis man er heldig at have en E-mail-facilitet er adressen: mememedia@mobilixnet.dk
Citat fra bogen: "Hvad er det, der skaber den ideelle frømand?" Finn Volke, der gennem mange år og i flere perioder var chef for Frømandskorpset, svarer:

"Ja, det er det, der er spørgsmålet. Hvem er egnet, og hvem er uegnet? I alle mine år som frømand og chef for Frømandskorpset er det aldrig lykkedes mig at finde svar på det spørgsmål. Jeg har aldrig været i stand til at se på en mand, om han var frømandsmateriale eller ej.

Det er i hvert fald ikke et spørgsmål om at være to meter høj og en meter over skuldrene - så meget har jeg erfaret. Det har heller ikke noget med store muskler at gøre. En lille, spinkel fyr kan lige så vel gå igennem. Det, der adskiller en vordende frømand fra de mange, der gerne vil, men ikke kan, er noget, der sidder imellem ørerne. Det

Volke - den legendariske frømand kunne også fortælle anekdoter i et festligt lag - og det var ikke kedeligt!
Foto: Sven Voxtorp.

Robert Pedersen - en af korpsets grundlæggere fotograferet ved en fest for frø mændene og deres koner og kærestes.

er usynligt, det kan ikke mærkes eller anes på manden, men det er det, der får ham til at gennemføre på trods af al modstand.

Det er viljen til ikke at give op, når man har sat sig i hovedet, at dette vil man gennemføre. Denne vilje har de alle til gengæld, uanset hvor forskellige de kan være i øvrigt.

Man kan hverken ved at tale med folk eller måle deres præstationer danne sig noget realistisk billede af deres muligheder for at stå udvælgelsen igennem. Hvis man tog de bedste sportsstjerner og prøvede dem, ville de måske alle falde fra i løbet af den første dag. Vi har haft elitesportsfolk, mænd der var blandt verdens bedste i deres idrætsgren, der har prøvet, og de faldt fra. Man kan tage hårde, kamptrænede soldater og lade dem prøve, og de fejler lige så hyppigt som alle andre.

Der findes ingen kriterier, hvormed man på forhånd kan måle tilstedeværelsen af det stof der skal til for at blive frømand".

Som gammel frømand kan herværende redaktør med sindsro anbefale bogen. Den er let læst uden alt for mange opstlytede sætninger til at skjule meningen og eller sandheden. Der er mange gentagelser vil man nok mene - men det stammer selvfølgelig fra de mange samtaler med meget forskellige frø mænd, der hver for sig har en mening om tingenes rette sammenhæng. Skønt forskellighederne rammes de samme punkter i korpsets historie og skelsættende udviklinger - og de uforglemmelige oplevelser, hvor man var tæt på - men alligevel ikke kom galt afsted.

Bogen er en skøn blanding af den slags historier, der også vandrer rundt i en Naverklub og andre forsamlinger af folk, der har gået så meget ondt igennem sammen og så en lang række saglige oplysninger om korpset mening og uundværlighed.

De, der går rundt med en frømand i maven, må ikke lade sig skræmme af de lidt barske oplevelser frø mændene tilsyneladende har ind i mellem latteren og den gensidige inspiration, hjælp og kammeratskab. På min elevskole i 1966 var det farligste at køre i bil og at spille fodbold foran "ferieslottet" i Kongsøre. Træningen og uddannelsen var så genialt tilrettelagt og gennemført - i hele ni måneder - at der næsten ingen skader kom deraf, men kun af det førnævnte.

Den meget hårde udvælgelse man i dag kører med kan næsten alle træne sig op til på et par måneder uden det store besvær. Man kan blot henvende sig til korpset eller rekrutteringen og få tilsendt et træningsprogram. Samtidigt er det en god ide at spise lidt sundere og meget mere. Det skal nok rasle på plads senere - i Sjak Svendstorphs bog kan man læse hvorfor. Bogen kan også være med til at sætte det rette perspektiv i strabadserne. Det er altid godt at vide hvorfor man har det hårdt - og hvor man skal ende henne.

Sven Voxtorp

Kattegats Marinedistrikt

Her er nogle facts om distriktet, som har interesse for hele søværnet - med stor venlighed udlånt af Krudttårnets redaktion.

Orientering

Flåden i Frederikshavn er mere end flådestationen og eskadrerne, det er nemlig også Kattegats Marinedistrikt - søværnets vigtigste operative støttefunktion - hvilket fremgår af det efterfølgende.

Kattegats Marinedistrikt fremstår i dag som en selvstændig niveau III myndighed i den operative støttestruktur under Søværnets Operative Kommando.

Medarbejdere, opgaver og økonomi

Den fredstidsorganisation, som medarbejderne ved Kattegats Marinedistrikt indgår i, blev iværksat 1. februar 1999 og består overordnet af en kasse til ledelsen og tre kasser til medarbejderne, benævnt Operations-, Planlægnings- og Teknisk afdeling.

Den vigtigste og største afdeling er Operationsafdelingen. Det er her der udføres en produktion, som man i en vis forstand kan måle og veje. Produktet er nemlig summen af aktiviteterne i forbindelse med operationsrummets virke. Her skabes på kontinuerlig basis, 24 timer i døgnet, et sammenhængende billede og overblik over skibstrafikken og hændelser på havet i Kattegats Marinedistriktets ansvarsområde, som er den danske del af Nordsøen, Kattegat, og Sundet og Bælterne.

Den overskuelige fremtid

Kattegats Marinedistrikt er under forandring. Blandt andet karakteri-

MSU under deployering i Skagen.

seret ved nedlæggelse af Sundets Marinedistrikt, hvor Kattegats Marinedistrikt midlertidigt har overtaget det operative virke i hele Sundets Marinedistriktets område. Området vil snart blive endelig delt mellem de to tilbageværende marinedistrikter, nemlig Kattegats Marinedistrikt og Bornholms Marinedistrikt. Samtidig er RDN CCIS, under modernisering. Denne modernisering er en lang proces, som for Kattegats Marinedistriktets vedkommende først forventes afsluttet i løbet af et års tid, hvorefter turen kommer til Bornholms Marinedistrikt og Søværnets Operative Kommando.

Tværtimod, så længe moderniseringen af RDN CCIS pågår, og Kattegats Marinedistrikt forestår overvågning af hovedparten af det danske søterritorium og tilstødende farvande, er der henset til opgavens vigtighed tilført ekstra bemanning.

Kattegats Marinedistrikt ser med fortrøstning på løsning af pålagte opgaver og forventer samtidig, at den nødvendige og veluddannede personelstyrke fortsat vil være til rådighed.

Operationer

Kattegats Marinedistriktets Operationssektion - i daglig tale benævnt

O-rummet - er døgnbemandet, og personalet er inddelt i to vagthold bestående af en vagthavende officer, en vagthavende befalingsmand samt fire til seks konsoloperatører. Opgaverne for O-rummet er mangfoldige hen over døgnet og året - altid i "live situationer" med afvekslende aktivitetsniveau.

O-rummet er overordnet pålagt at producere et situationsbillede med rådige ressourcer således, at Søværnets Operative Kommando altid får et Recognized Maritime Picture (RMP) sendt ned fra Frederikshavn. Formålet med dette er at registrere den maritime aktivitet således, at der kan skrives ind, når situationen kræver det. Det kan blive aktuelt når dansk suverænitet krænkes, når søulykker indtræffer, eller når der konstateres forurening af dansk søterritorium i form af olieudslip mv. Dertil kommer indsættelse af assistance til politi, Told & Skat, Farvandsvæsnet og andre ikke militære myndigheder i forbindelse med løsning af opgaver på søen.

Til at udføre indsatsen på søen har Kattegats Marinedistrikt normalt to til tre patruljefartøjer af STAN-DARDFLEX 300/Ø-kutter-klassen eller anden enhed. Disse disponeres efter behov. Kattegats Marinedi-

strikts område dækkes af 9 automatiske radarer og 11 bemandede kystudkigsstationer placeret bedst muligt for observation og monitorering af skibstrafik, som O-rummet konstant overvåger og samarbejder med.

Endvidere disponerer Kattegats Marinedistrikt ved tildelte søredningsopgaver over Farvandsvæsnets redningsfartøjer, som er placeret ved kysten i de danske farvande

Kommunikation

Kommunikationsafdelingen ved Kattegats Marinedistrikt består i dag af den tidligere Flåderadio Frederikshavn og et signalkontor. Flåderadioen er så at sige lagt i "mølpose", men flåderadiorummet står stadig fuldt intakt med fungerende materiel, radioer og sendere til broadcast - en envejs kommunikationsforbindelse fra land til skib, morsenøgler.

I dag fjernbetjenes de nødvendige funktioner fra Søværnets Operative Kommando, men kan dog i en given situation bemannes, hvis det nødvendige kommunikationspersonel tilgår. Af det materiel, der er placeret i flåderadiorummet, benytter Kattegats Marinedistrikt sig stadig af bl.a. broadcaststyret.

Døgnet rundt

Kommunikationssektionens funktion varetages af signalkontoret, i daglig tale MSO (en forkortelse af Main Signal Office). Signalkontoret er, inden for normal arbejdstid, bemannet med to marineoverkonstabler/marinespecialister og en daglig leder. Uden for normal arbejdstid bestrides vagten af én marineoverkonstabel/marinespecialist. Signalkontoret er således bemannet døgnet rundt - året rundt. Normen for at kunne klare denne form for vagt er otte personer, men afdelingen har været underbemannet. Det har dog ikke forhindret at personellet, når det først er tilkommanderet, forbliver ved tjenestestedet. Flere af de nuværende marinespecialister har i mange år været ansat ved den tidligere flåderadio. En enkelt har endda kunnet fejre 25-års jubilæum med langt de fleste år under samme tag. 25-års jubilæum kunne også flere af de daværende civile telegrafister ved

flåderadioen fejre. Ved flåderadioen var der, foruden det faste personel, et stort flow af praktikanter og kommunikatører fra sejlede enheder ved Grønland/Færøerne under disses mellemperioder i Danmark.

Kommunikationssektionen betjener Kattegats Marinedistrikt, underlagte myndigheder, skibe under OPCON af Kattegats Marinedistrikt, samt hjemmeværnets kuttere med afsendelse/modtagelse af signaler samt distribution til Kattegats Marinedistrikts sagsbehandlere. Til dette benyttes bl.a. sikrede telefoner, X-post (et krypteret edb-styret landlinie kommunikationssystem), fax, telex med mere. Der er ca. 55.000 signalekspeditioner om året, heraf er ca. 10% afsendte. Hertil kommer signaler afsendt direkte fra O-rummet. Ud over funktionen som signalformidlere er der også andre funktioner.

Planlægningsafdelingen

I planlægningsafdelingens søjle findes en Planlægningssektion, Forvaltningssektion med personelforvaltende myndighed og et Sekretariatslement.

Planlægningsafdelingens opgaver består i at skabe et godt og fornuftigt planlægningsmæssigt grundlag for Kattegats Marinedistrikts operative og øvelsesmæssige virksomhed, dækkende for såvel fredsforhold og spændingsperioder som krigstilstand. Derudover skal overordnede myndigheders udgivne bestemmelser, direktiver, vejledninger m.m. tolkes og tilpasses til Kattegats Marinedistrikts virksomhed, og i fornødent omfang omskrives.

En hel anden side af planlægningen foregår som konsekvens af, at Kattegats Marinedistrikt er ansvarlig for den vedligeholdende uddannelse af rådighedspersonel.

Mange typer øvelser kræver en tæt planlægningsmæssig koordination med andre involverede myndigheder og enheder. Som eksempel kan nævnes en kombineret minetransport, mineombordtagning samt støtte og assistance til deltagende skib i en provinshavn. Denne øvelsestype omfatter typisk marinedistriktet samt sejlede enheder fra søværnet, marinehjemmeværnet, Marinedis-

trikternes Sømilitære Udrykningsgrupper, flådestationen, marinehjemmeværnsflotiller, hjemmeværnskompagnier, hjemmeværnspolitikompagnier, havnemyndigheder, det stedlige politi og lodsejere samt måske endnu flere. Når det samtidig betænkes, at myndighedernes egne enheder i fredstid, deltager iht. egne ordrer og befalinger, ja så bliver det efterhånden til en del papir.

Sekretariatsfunktioner

Nu er planlægning ved Kattegats Marinedistrikt ikke alene papirarbejde, idet Kattegats Marinedistrikts personelforvaltende myndighed også ligger inden for Planlægningsafdelingen. Personelmyndighedsvirksomheden omfatter dels tjenstgørende militært og civilt personel ved Kattegats Marinedistrikt (i alt ca. 130 personer), dels vartning af rådighedspersonel (civilt personel der har kontrakt med forsvaret) samt aktive ring af designeret personel (personel tjenstgørende ved én myndighed, men med spændings-/krigstidsopgaver ved en anden myndighed). Vartningen af dette forskelligartede personel kræver forståelse for og indsigt i bl.a. de forskelligartede bestemmelser m.m. der er gældende for disse personelgrupper.

Andre opgaver

Planlægningsafdelingen udfører et stort arbejde med hvervning af personel til mobiliseringsenheder. Personellet, der hverves, er oftest tidligere tjenstgørende personel ved Kattegats Marinedistrikt, der ved ansættelsesophør eller hjemsendelse fatter interesse for fortsat at have tilknytning til Kattegats Marinedistrikt.

Teknisk Afdeling

Kattegats Marinedistrikts mange mere eller mindre komplekse opgaver kræver en bred vifte af apparater og installationer. Det gælder i såvel hovedkvarteret som ude omkring i de mindre lokaliteter med tilknytning til Kattegats Marinedistrikt som Kysttradarstation Anholt, Senderstation Rishøj og kystudkigsstationerne.

Kystradarstation Anholt

Det er Teknisk Afdeling, der betjener Anholt, idet der til stadighed er en tekniker udstationeret her. Det er langtidsudstationering, så der er naturligvis mulighed for at bo på stationen og have familien med sig. Informationerne fra Anholt radar er en vigtig brik i det samlede radarpuslespil, der dækker de danske farvande - samlet i O-rummet på Kattegats Marinedistrikt. Det er derfor af vital betydning, at radarstationens materiel fungerer optimalt. Når stationen af samme grund bemannes året rundt, har det naturligvis sin pris i form af variable ydelser og afspadsering, alt sammen efter de gældende regler og aftaler. Dette medfører så, at personale, fortrinsvis fra Rishøj, af og til må afløse, når den faste mand på Anholt afvikler ferie eller afspadserer fridage.

Det er også Teknisk Afdeling, der vedligeholder eller mønstrer materiel på så forskellige steder som Hanstholm, Thyborøn, Vejers, Esbjerg, Kegnæs på Als og Stenderup Hage ved Lillebælt. Hertil kommer så, at CROSS FOX foruden Rishøj tillige har installationer på Færøerne, så et par ture hertil forekommer altså også. (se særligt afsnit herom)

På Senderstation Rishøj står de radiosendere og antenner, der som de eneste i Danmark har kunnet kommunikere med søværnets skibe i såvel de grønlandske farvande som Adriaterhavet og Den Persiske Golf. Med den forøgelse af internationale opgaver, der er blevet pålagt forsvaret inden for de senere år, er det af stadig større vigtighed at kunne opretholde en pålidelig og sikker kommunikation med vore enheder under de fjernliggende himmelstrøg. Den daglige drift og vedligeholdelse af disse radiosendere samt de tilsvarende modtagere varetages ligeledes af personel fra Teknisk Afdeling.

Det kørende materiel

Det sker af og til, at Marinedistriktets Sømilitære Udrykningsgrupper, det der i daglig tale kaldes MSU og består af personel af reserven, benytter køretøjer fra Kattegats Marinedistrikt. Det er to 4WD Mercedes GD, hvoraf den ene er udstyret med

bl.a. radarantenne, der bruges til dette formål. Bilerne er bygget til dette brug, altså kørsel i vanskeligt fremkommeligt terræn og med tungt læs.

Mineuskadeliggørelse

Der ligger stadig forskellige typer miner i de danske farvande. Nogle af dem er tilbage fra II Verdenskrig, og andre er af nyere dato. Nogle indeholder sprængstof og andre ikke. Under alle omstændigheder modtager Kattegats Marinedistrikt meldingen og indhenter så mange oplysninger som muligt om det pågældende emne, hvorefter søværnets minører kontaktes. Der findes i distriktets område et vagtberedskab ved Hoveddepoterne i Dråby og Grelshede, der begge kan yde assistance.

Samarbejde med marinehjemmeværnet

Kattegats Marinedistrikt oplever dagligt det tætte samarbejde mellem søværnet og marinehjemmeværnet, som siden dette værnets oprettelse i 1950 har ydet en betydelig støtte til søværnet med farvandsovervågning, assistance til egne og allierede enheder i danske havne, søredning, og nu også til forureningsbekæmpelse. I løbet af 90'erne har marinehjemmeværnet fået nye og særdeles sødygtige fartøjer, den såkaldte 800-klasse, og fremstår nu som en kompetent og professionel samarbejdspartner.

Indenfor området søredning er samarbejdet mellem Kattegats Marinedistrikt og marinehjemmeværnet til dagligt er meget synligt. Marinehjemmeværnet er en helt nødvendig del af de samlede ressourcer, som vagthavende officer ved Kattegats Marinedistrikt kan benytte. Marinehjemmeværnets betydning er specielt synligt i farvandet fra Grenå og ned langs den jyske østkyst samt nordsiden af Fyn, hvor farvandsvænet ikke har nogen redningsstationer, hvilket betyder, at marinehjemmeværnet ofte er alene i området når det gælder søredning.

Til brug ved forureningsbekæmpelsen i danske farvande er samtlige marinehjemmeværnets kuttere udstyret med olieprøvetagningskufferter, og det er ofte marinehjemme-

værnet, som bliver bedt om at sikre bevismaterialet i form af olieprøver.

Sødefensionsafsnit Esbjerg

Kattegats Marinedistrikt har en operativ landinstitution i Esbjerg - en mobiliseringsenhed, der er tildelt fredstidsopgave. Fredstidsopgaven hedder på nydansk "Host Nation Support". Det betyder værtsnational støtte til allierede flådeenheder samt egne enheder ved modtagelse og afsendelse af materiel og personel ind eller ud over havn eller strandkant. Besætningen til Sødefensionsafsnit Esbjerg består i dag af både designeret personel (personel tjenstgørende andre steder i søværnet), rådigheds-personel (civilt personel med rådighedskontrakt) samt mobiliseringspersonel (hjemsendt personel med mødebefaling). I alt består besætningen af 34 personer, spændende fra marineoverkonstabler til orlogskaptajner. Fra mobiliseringsstyrken tilgår yderligere 20 personer, således at den totale besætning når op på 54 personer.

Derudover er dele af personellet fra Marinehjemmeværnsflotille 131 Esbjerg med i bemanningen.

Afsendelse og modtagelse

Igennem årene har der været udført Host Nation Support til en række udenlandske og danske enheder af varierende størrelser. Især op gennem 1970'erne til Murens fald blev forstærkningsaftalen til Danmark øvet ved modtagelse af NATO styrker på vej til større øvelser i BALTAP område.

Host Nation Support opgaven har ændret karakter fra at være et modtagekoncept til også at omfatte afsendelse.

En skarp operation og omfattede afsendelsen af det danske styrkebidrag til Kosovo. I alt blev der afsendt 3 DFDS skibe med kørende materiel og containere. Overførslen der startede fra Esbjerg, gik gennem Thessaloniki i Grækenland, hvorfra materiellet blev kørt ad landevej til indsatsområderne i Kosovo.

KGM

